

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2018-5-043

(Soruşturma)

Karar Sayısı : **20-50/694-305**

Karar Tarihi : 19.11.2020

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE

Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN

B. RAPORTÖRLER: Kerem TOMUR, Mehmet TOKGÖZ, Ahmet Ogün KARAGÜLLE,
Osman AYAR, Aykut KARAGÖZ

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA SORUŞTURMA

YAPILAN : - Van Doğal gaz ve Mekanik Tesisat Firmaları Mesleki

Dayanışma Derneği

Temsilcisi: Metin PEKTAŞ

19 Mayıs Cad. Dr. İsmet Öztürk Sok. No:3 Elit Residence K:4

D:12 Şişli/İstanbul

(1) **E. DOSYA KONUSU: Van Doğalgaz ve Mekanik Tesisat Firmaları Mesleki Dayanışma Derneği çatısı altında alınan kararlarla fiyat tespiti yoluyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiği iddiası.**

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle;

- Van ilinde doğal gaz tesisatı alanında faaliyet gösteren firmaların "Van Doğalgaz ve Mekanik Tesisat Firmaları Mesleki Dayanışma Derneği"ni kurdukları ve dernek çatısı altında doğal gaz bina tesisat fiyatını "1800" TL olarak belirledikleri,
- Şikâyetçinin Van ili Edremit ilçesi TOKİ konutlarındaki binasına doğal gaz tesisatı döşenmesi için görüştüğü firmaların her birinden; TOKİ'de yer alan dairesinin daha küçük olmasına rağmen, iç tesisat 1200 TL, kolon tesisatı 600 TL olmak üzere toplamda 1800 TL olarak teklif aldığı,
- Söz konusu dernek üyesi firmaların tesisatı gerçekleştirirken binaya alınacak kombinin aynı firmadan alınmaması halinde "proje bedeli" adı altında ek 250 TL talep ettikleri,
- DERNEK'in yukarıda bahsedilen kararına uymayan üyelerine yaptırım uyguladığı, malzeme tedariki konusunda zorluklar çıkarıldığı

iddia edilerek konunun 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) kapsamında incelenmesi talep edilmektedir.

(3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 27.08.2018 tarih ve 5915 sayılı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 20.09.2018 tarih ve 2018-5-043/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu Kurulun 26.09.2018 tarihli toplantısında görüşülerek, 18-34/572-M sayılı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

(4) Önaraştırma sürecinde;

- 14.05.2019 tarihinde DERNEK, Bayramoğlu Mühendislik (BAYRAMOĞLU)¹, MSD Mekanik Yapı Müh. İnş. San. ve Tic. A.Ş. (MSD MEKANİK), Üzümlü Doğalgaz Sist. Gid. San. Tic. Ltd. Şti. (ÜZÜMLÜ), İpek Mühendislik (İPEK), Dem Mühendislik (DEM), Gökent Mühendislik Doğalgaz İnşaat Enerji San. ve Tic. Ltd. Şti. (GÖLKENT), Boğaziçi Doğalgaz Müh. Isıtma Sist. Tes. Müh. İnş. İth. İhr. San Tic Ltd. Şti. (BOĞAZIÇI), Gül-fer Isı Doğalgaz İnş. Enerji Mad. İth. İhr. San. Ltd. Şti. (GÜL-FER), Kılıç Mühendislik (KILIÇ), Esin Mühendislik ve Doğalgaz (ESİN), Bukay Mühendislikte (BUKAY);
- 15.05.2019 tarihinde ATN Mühendislik (ATN), Sayan Mühendislik (SAYAN), Rota Doğalgaz (ROTA), Argeş Mühendislik Doğalgaz (ARGEŞ), Gür Isı Mühendislik Doğalgaz İnş. Hazır Yemek İth. İhr. Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti. (GÜR ISI), Büyükşehir Mühendislik (BÜYÜKŞEHİR), Erek Yapı Mühendislik (EREK YAPI), Barış Mühendislik (BARIŞ), Doğu Teknik Mühendislik (DOĞU TEKNİK), Ürper Mühendislik (ÜRPER), Polat Mühendislik ve Doğalgaz Dönüşüm Merkezi (POLAT), Sem Otis Asansör Elek. İnş. Makine San. ve Tic. Ltd. Şti. (SEM OTİS), Tuşba Uzman Enerji Müh. İnş. İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti. (TUŞBA UZMAN) ve Nazım Hikmet Can Depar Mühendislikte (DEPAR);
- 16.07.2019 tarihinde, Özel Vanlılar Mühendislik (ÖZEL VANLILAR), Karabıyık Mühendislik (KARABIYIK) ve Gölbaşı Mühendislikte (GÖLBAŞI);
- 17.05.2019 tarihinde DVS Doğalgaz Mühendislik (DVS)'te

yerinde incelemelerde bulunulmuştur. Ayrıca 16.07.2019 tarihinde (.....) (IŞIK) ve Aksa Van Doğal Gaz Dağıtım A.Ş.(AKSA) yetkilileri ile bir görüşme gerçekleştirilmiştir.

- (5) Bunun yanı sıra dosya kapsamında değerlendirilmek üzere teşebbüslerden bazı bilgi ve belgeler talep edilmiş;
- KILIÇ, GÜL-FER, DOĞU, TEKNİK, ÜRPER ve ÜZÜMLÜ tarafından gönderilen bilgiler 20.05.2019 tarihinde,
 - ATN ve ESİN tarafından gönderilen bilgiler 21.05.2019 tarihinde,
 - ARGEŞ, BARIŞ, İPEK, BOĞAZIÇI, GÖLKENT, BAYRAMOĞLU, EREK, YAPI, GÜR ISI, POLAT, BUKAY, SEM OTİS, MSD MEKANİK ve BÜYÜKŞEHİR tarafından gönderilen bilgiler 22.05.2019 tarihinde,
 - DEM, ROTA, TUŞBA UZMAN ve SAYAN tarafından gönderilen bilgiler 23.05.2019 tarihinde,
 - ÖZEL VANLILAR tarafından gönderilen bilgiler 24.05.2019 tarihinde,
 - BAYRAMOĞLU tarafından gönderilen bilgiler 30.05.2019 tarihinde,
 - AKSA tarafından gönderilen bilgiler 31.05.2019 tarihinde,
 - GÖLBAŞI tarafından gönderilen bilgiler 10.06.2019 tarihinde
- kurum kayıtlarına girmiştir.
- (6) Anılan karar doğrultusunda yürütülen önaraştırma neticesinde hazırlanan 11.06.2019 tarih ve 2018-5-043/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu, 20.06.2019 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek 19-22/339-M sayı ile Van Doğal gaz ve Mekanik Tesisat Firmaları Mesleki Dayanışma Derneği hakkında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespitine yönelik olarak soruşturma açılmasına karar verilmiştir.

¹ DERNEK ile BAYRAMOĞLU aynı adreste olup DERNEK için farklı bir adreste ayrıca inceleme yapılmamıştır.

- (7) Soruşturma bildirimi 03.07.2019 tarih ve 7624 sayılı yazı ile yapılmış olup, DERNEK'in birinci yazılı savunması 02.08.2019 tarih ve 5074 sayı ile yasal süresi içinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (8) Soruşturma kapsamında anılan Kurul kararına istinaden 03.07.2019 tarihinde DERNEK'te, Hatipoğlu Doğalgaz Sis. ve Tem. Gıda San. İnş. İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti.'de ve Gedik Makine Müh. İnş. Tes. San. ve Tic. Ltd. Şti.'de, 01.10.2019 tarihinde AKSA'da yerinde inceleme yapılmıştır. Söz konusu teşebbüste gerçekleştirilen yerinde inceleme akabinde düzenlenen bilgi isteme tutanağında bazı bilgiler talep edilmiştir. Talep edilen bilgiler 15.10.2019 tarih ve 6964 sayı ile Kurum kayıtlarına girmiştir. Yine soruşturma kapsamında kullanılmak üzere 01.10.2019 tarihinde (.....), inşaat sektöründe faaliyet gösteren (.....) ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
- (9) Yürütülen soruşturmaya istinaden hazırlanan 17.12.2019 tarih ve 2018-5-43/SR sayılı Soruşturma Raporu ve ekleri Kurul üyelerine ve DERNEK'e 4054 sayılı Kanun'un 45. maddesi gereğince tebliğ edilmiş ve teşebbüsün ikinci yazılı savunması ilgili yazıyla birlikte talep edilmiştir. DERNEK'in ikinci yazılı savunması 20.01.2020 tarih ve 585 sayılı yazı ile Kurum kayıtlarına girmiştir.
- (10) İkinci yazılı savunmaya ilişkin olarak 30.01.2020 tarihli Ek Yazılı Görüş hazırlanmış olup, bu kapsamda DERNEK tarafından 26.02.2020 tarihinde Kuruma üçüncü yazılı savunma gönderilmiştir.
- (11) 4054 sayılı Kanun'un 46. maddesi uyarınca sözlü savunma toplantısı yapılması hususunun görüşülmesi konusu 04.06.2020 tarihli Kurul toplantısında ele alınmış ve 20-27/344-M sayı ile sözlü savunma toplantısının 21.07.2020 tarihinde yapılmasına karar verilmiştir. Kovid-19 salgını nedeniyle ertelenen sözlü savunma toplantısı, 11.11.2020 tarihinde gerçekleştirilmiştir.
- (12) Yürütülen soruşturmaya ilişkin Rapor, Ek Görüş, toplanan deliller, yazılı, sözlü savunmalar ve incelenen dosya muhteviyatına göre nihai karar tesis edilmiştir.
- (13) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Rapor'da,
- Van Doğalgaz ve Mekanik Tesisat Firmaları Mesleki Dayanışma Derneği hakkında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal eder nitelikteki eylemlerde buldukları gerekçesiyle, aynı Kanun'un 16. maddesi ve "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" (Ceza Yönetmeliği) kapsamında idari para cezası uygulanması gerektiği

kanaatine varıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME, GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

I.1. Hakkında Soruşturma Yürütülen Taraf: Van Doğalgaz ve Mekanik Tesisat Firmaları Mesleki Dayanışma Derneği (DERNEK)

- (14) DERNEK 2018 yılı Mayıs ayında yedi üye² tarafından kurulmuştur. DERNEK'in kuruluş amacı dernek tüzüğünde, "*Van merkez sınırları içerisinde bulunan tüm Doğalgaz ve Mekanik Tesisat Firmalarının derneğe üye olmalarını sağlayarak birlik ve beraberlik içinde sektörün ve bağlı sektörlerin daha ileri düzeye taşınmasını sağlamak, sektörde ulusal ve uluslararası markalar oluşturmak, üyelerinin montaj ve malzeme tekniği*

² DERNEK kurucu üyeleri resmi kayıtlarda gerçek kişi olarak görülmektedir. Söz konusu yedi kişi BAYRAMOĞLU, DEM, İPEK, Hatipoğlu Doğal gaz Sis. ve Tem. Gid. San. Tic. Ltd. Şti (HATIPOĞLU), BOĞAZIÇI, Gedik Makine Müh. İnş. Tes. San. ve tic. Ltd. Şti (GEDİK), MSD MEKANİK isimli teşebbüslerle ilişkili kişilerdir.

bakımından verimli ve uyumlu çalışmasını temin etmek, haksız rekabet oluşturan piyasa şartları ve ekonomik sebeplerin kaldırılmasını sağlayarak, yardımlaşma ve dayanışmayı sağlamak üzere kurulmuştur.” şeklinde belirtilmiştir. DERNEK’in sonradan katılan 21 üye ile birlikte toplam 28³ üyesi bulunmaktadır. DERNEK üyesi teşebbüslere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir:

Tablo 1: DERNEK Üyesi Teşebbüsler

BAYRAMOĞLU	KILIÇ	ESİN	SAYAN
DEM	ROTA	ÖZEL VANLILAR	ÜRPER
İPEK	ATN	DOĞU TEKNİK	BARIŞ
HATİPOĞLU	ARGEŞ	BÜYÜKŞEHİR	GÜL-FER
BOĞAZIÇI	EREK YAPI	BUKAY	
GEDİK	ÜZÜMLÜ	POLAT	
MSD MEKANİK	GÜR ISI	TUŞBA UZMAN	
SEM OTİS	AKTES	GÖLKENT	

I.2. Sektöre İlişkin Bilgiler ve Yasal Mevzuat

- (15) Doğal gaz dağıtım firmaları, Enerji Piyasası Denetleme Kurulu (EPDK) tarafından düzenlenen ihaleler sonucunda belirli bir süre için yine EPDK’dan lisans alarak faaliyetlerini yürütmektedir. Doğal gaz tesisat firmaları ise, dağıtım firmaları tarafından kendilerine verilen yetki belgeleri (sertifika) çerçevesinde faaliyetlerini sürdürmektedir.
- (16) Doğal gaz tesisat firmaları, dağıtım firmalarının doğal gaz hattını bina yakınına kadar getirmesinin ardından bina (ev/işyeri) içlerindeki doğal gaz tesisatını yapmaktadır. Tesisat firmaları söz konusu faaliyetlerini gerçekleştirirken doğal gaz tesisatına ilişkin proje çizimi yapmakta, bu projeleri dağıtım firmalarına sunmakta, dağıtım firmaları da söz konusu projeleri EPDK tarafından belirlenen standartlara ve kurallara göre onaylamaktadır.
- (17) Doğal gaz iç tesisatına ilişkin temel düzenlemeler 4646 sayılı Doğal gaz Piyasası Kanunu’nda (4646 sayılı Kanun) yer almaktadır. 4646 sayılı Kanun’un “Yapım ve Hizmet Faaliyetleri” başlıklı 5. maddesinde;

“Doğal gaz piyasasında faaliyet gösterecek ithalatçı şirket, ihracatçı şirket, iletim şirketi, depolama şirketi, dağıtım şirketi, toptan satış şirketi ve serbest tüketiciler, Kurumdan sertifika almış gerçek ve tüzel kişiler ile yapım ve hizmet sözleşmesi imzalayabilir. Doğal gazla ilgili herhangi bir yapım ve hizmet faaliyeti, sertifika sahibi olmayan kişiler tarafından gerçekleştirilemez.

Yapım ve hizmet faaliyetinde bulunacak gerçek veya tüzel kişiler, Kurumca hazırlanan yönetmelik ve yayımlanacak tebliğlere uygun faaliyet göstermek zorundadır.

Yapım ve hizmet alanında faaliyet göstermek üzere iç tesisat ve servis hatları alanında dağıtım şirketlerinden sertifika almış olanlar, dağıtım şirketleri tarafından denetlenir. Ancak tüketicilerin başvurması halinde, Kurum tarafından da denetlenebilir. Tüketicilerin Kuruma başvurma usul ve esasları yönetmelik ile düzenlenir.”

hükmü yer almaktadır.

³ Nazım Hikmet Can Depar Mühendislik (DEPAR) isimli teşebbüs resmi olarak üye listesinde bulunmamasıyla birlikte yerinde inceleme esnasında derneğe üye olduğunu belirttiğinden önaraştırmada üye kabul edilerek değerlendirme yapılmış, ancak Soruşturma sürecinde DERNEK’e üye olmadığı belirlenmiştir.

- (18) İç tesisatın tasarımı, yapımı, kontrolü, işletmeye alınması ve işletilmesi gibi hususlara yönelik usul ve esaslar ise aynı Kanun'a dayanılarak çıkarılan "Doğal Gaz Piyasası İç Tesisat Yönetmeliği" ile düzenlenmektedir. İlgili yönetmeliğin "Hak ve Yükümlülükler başlıklı" 6. maddesinde:

"Müşteri, iç tesisatı veya mevcut iç tesisatta yapılacak tadilatı, bedeli karşılığında sertifika sahibine projelendirir, inşa ettirir.

Müşteri tarafından yaptırılan iç tesisatın proje onayı, yapım uygunluk kontrolü ve işletmeye alınması, dağıtım şirketinin yükümlülüğündedir. Dağıtım şirketi kontrol yükümlülüğünü, kendi teknik personeli veya sorumluluğu kendisinde kalmak kaydıyla kendi adına çalışan sertifika sahibi denetim şirketleri aracılığı ile yerine getirebilir."

hükmü yer almaktadır. Ayrıca, "Doğal Gaz Piyasası Sertifika Yönetmeliği" ile doğal gazla ilgili herhangi bir yapım ve hizmet faaliyetinin sertifika sahibi olmayan kişiler tarafından gerçekleştirilemeyeceği düzenlenmiş, iç tesisat ve servis hatları sertifikalarının, şehir içi dağıtım şirketleri tarafından verilebileceği hükme bağlanmıştır. Buna göre sertifika sahipleri, sertifikalarında belirtilen faaliyet konuları dışında doğal gaz piyasasında hiçbir yapım ve hizmet faaliyetinde bulunamamaktadır. Anılan Yönetmelik'e göre sertifikalar bir defada en az 10, en fazla 30 yıllık süre için verilebilmekte, yapım ve hizmet sertifikası için iki yıl, iç tesisat ve servis hatları sertifikası için yılda bir kez vize yenilemesi yapılmaktadır.

I.3. İlgili Pazar

I.3.1. İlgili Ürün Pazarı

- (19) Başvuru konusu iddialar iç tesisat ve kolon hattı bakımından doğal gaz tesisatı alanında faaliyet gösteren teşebbüslerin dernek çatısı altında tek fiyat uyguladıklarına yöneliktir. Dolayısıyla, dosya konusu eylemler doğal gaz tesisatı pazarı ile ilgilidir.
- (20) Doğal gazın nihai tüketiciye ulaştırılması, EPDK tarafından lisanslanan dağıtım şirketlerinin doğal gaz hattını bina yakınında belirli bir noktaya kadar getirmesinin ardından, sertifikalı doğal gaz tesisat firmaları tarafından proje çizimi yapılarak bina ve daire içi tesisatının döşenmesi ile gerçekleşmektedir.
- (21) EPDK tarafından yayımlanan Doğal Gaz Piyasası İç tesisat Yönetmeliği'ne göre iç tesisat; *"Basınç düşürme ve ölçüm istasyonu veya servis kutusu çıkışından itibaren sayaç hariç, müşteri tarafından yaptırılan ve mülkiyeti müşteriye ait olan boru hattı ve teçhizatı ile tüketim cihazları, atık gaz çıkış borusu, baca ve havalandırma sistemleri gibi tesisatı"* anlamına gelmektedir.
- (22) Doğal Gaz Piyasası İç Tesisat Yönetmeliği'ne göre, basınç düşürme ve ölçüm istasyonu veya servis kutusu çıkışından itibaren tüketim noktasına kadar olan tesisat, iç tesisattır. Tesisat firmaları, iç tesisata yönelik hizmetlerin sunulmasında tesisata ilişkin proje çizimini gerçekleştirmekte, dağıtım firmaları da söz konusu projeleri EPDK tarafından belirlenen kural ve standartlar çerçevesinde onaylamaktadır.
- (23) Teşebbüsler tarafından çizilen doğal gaz iç tesisat projeleri; kolon projeleri ve daire içi tesisat projeleri olarak ikiye ayrılmaktadır. Daire girişinde yer alan doğal gaz sayacından itibaren daire içine yapılacak tesisat için çizilen proje daire içi tesisat⁴ olarak adlandırılmakta, bina yakınında yer alan servis kutusundan itibaren daire

⁴ Teşebbüsler tarafından yürütülen faaliyetlerde "iç tesisat" ve "kolon tesisatı" olarak iki farklı kavram kullanılmaktadır. Teşebbüslerin "iç tesisat" ifadesini EPDK mevzuatında yer alan "iç tesisat" tanımından farklı olarak "daire içi tesisat" anlamında kullandığı anlaşıldığından yeknesaklık sağlanması bakımından teşebbüsler tarafından sunulan hizmetler için "daire içi tesisat" ve "kolon tesisatı" ifadeleri kullanılmıştır.

girişinde yer alan doğal gaz sayacına kadar olan kısım için çizilen proje ise kolon tesisatı olarak adlandırılmaktadır.

- (24) Gerek daire içi tesisat gerekse kolon tesisatı için uyulması gereken kurallar ve standartlar EPDK tarafından belirlenen kurallar ve standartlar çerçevesinde dağıtım şirketlerinin onayı ile uygun bulunarak yapım hizmetine başlanmaktadır. Doğal gaz iç tesisatlarının proje yapım ve onay işlemleri ile bakım ve onarımları sertifikalı firma bünyesinde çalışan ve ilgili yeterlilik belgesine sahip makine mühendisleri ve ustalar tarafından gerçekleştirilmektedir. Sertifikalı firmaların iç tesisat hizmetleri sunabilmesi için gerekli yeterliliğe sahip makine mühendisi ve usta çalıştırma zorunluluğu bulunduğundan, kolon tesisatı projeleri ve daire içi tesisat projelerinin yapım, bakım, onarım işlemleri arasında geçiş maliyeti ve süre kısıtı bulunmamaktadır. Bununla birlikte, tüketicilerin doğal gaz kullanımına başlayabilmesi için kolon tesisatı projeleri ve daire içi tesisat projelerinin belirli standartlara uygun olarak sertifikalı firmalar aracılığıyla çizilip dağıtım şirketinin onayından geçmesi gerekmektedir. Tüketiciler kolon tesisatı projesi ve daire içi tesisat projesi yapım hizmetlerini farklı teşebbüslerden alabileceği gibi her iki proje hizmetini de aynı teşebbüsten alabilmektedir.
- (25) Doğal gaz tesisatı pazarı ile ilgili geçmiş kurul kararlarında pazarın doğal gaz iç tesisat hizmetleri pazarı⁵ veya doğal gaz iç tesisatlarının proje ve yapımı hizmetleri pazarı⁶ olarak belirlendiği görülmektedir. Yukarıda yer verilen bilgiler ve geçmiş kurul kararları dikkate alındığında dosya konusu eylemler teşebbüslerin proje çizimi ve yapım hizmetlerini de kapsadığından ilgili ürün pazarı “doğal gaz iç tesisat proje ve yapım hizmetleri pazarı” olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte başvuru konusu hususlar “kolon tesisatı” ve “daire içi tesisat” pazarları bakımından ayrı olduğundan yapılan değerlendirmelerde de alt pazarlar olan kolon tesisatı ve daire içi tesisata ayrı ayrı yer verilmiştir.

I.3.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (26) Doğal Gaz Piyasası Sertifika Yönetmeliği'nde, doğal gazla ilgili olarak herhangi bir yapım veya hizmet faaliyetinin sertifika sahibi olmayan teşebbüsler tarafından gerçekleştirilemeyeceği ve sertifikaların şehir içi dağıtım şirketleri tarafından verilebileceği hükme bağlanmıştır. Bu bakımdan farklı şehirlerde bulunan teşebbüslerin pazarda faaliyet gösterebilmesi için ilgili şehirdeki dağıtım şirketinden sertifika alması gerekmektedir.
- (27) Doğal gaz tesisatı ile ilgili geçmiş tarihli kurul kararlarında⁷ coğrafi pazarın ilgili teşebbüslerin bulunduğu il olarak belirlendiği görülmektedir. Bu kapsamda dosya konusu iddialar kapsamında soruşturma tarafı DERNEK ve üye teşebbüslerin faaliyet gösterdiği “Van ili” coğrafi pazar olarak belirlenmiştir.

I.4. Dosya Kapsamında Yapılan Tespitler

I.4.1. Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Bulgular

- (28) **Bulgu-1** (.....) yapılan yerinde incelemede elde edilen, 23.06.2018 tarihinde (.....) yetkilisi (.....) tarafından (.....)'na, “(.....) *Abi Merhaba; kararları ekleyip genel düzenleme yaptım. Eksiklikler olabilir siz yine de kontrol ederseniz faydası olacaktır. Saygılar*” notu ile gönderilen elektronik postanın ekinde yer alan belgeler aşağıda yer almaktadır:

⁵ 22.08.2017 tarih ve 17-27/434-188 sayılı, 25.08.2016 tarih ve 16-29/483-217 sayılı kararlar.

⁶ 22.08.2017 tarih ve 17-27/433-187 sayılı, 27.12.2018 tarih ve 18-49/759-366 sayılı kararlar.

⁷ 22.08.2017 tarih ve 17-27/434-188 sayılı, 22.08.2017 tarih ve 17-27/433-187 sayılı, 27.12.2018 tarih ve 18-49/759-366 sayılı kararlar.

**VAN DOĞALGAZ ve MEKANİK TESİSAT FİRMALARI MESLEKİ DAYANIŞMA DERNEĞİ 14.05.2018 ,
11.06.2018 ve 20.06.2018 Tarihli Toplantı KARARLARI**

Aşağıdaki kararlar Van ilinde faaliyet gösteren Yetkili Doğal Firmalarının,ustalarının ve mühendislerinin çalışma koşullarını iyileştirmek,haksız rekabeti engellemek,iş , hizmet kalitesi ve müşteri memnuniyetini artırmak adına alınmıştır.

14.05.2018 tarihli toplantı kararları

1. Bina doğalgaz ana kolon tesisatı yapım işi için belirlenen fiyat bir branşman için minimum 500 TL dir.Daire içi doğalgaz tesisatı için minimum bedel 1.000 TL dir.Kolon + daire içi doğalgaz tesisat bedeli minimum 1.500 TL dir.
2. Sadece projelendirme yapılması durumunda her bir proje bedeli minimum 500 TL dir. Tek projede birden fazla daire içi projesi gönderilmesi durumunda her daire sayısı x 500 TL Proje bedeli alınacaktır.
3. Sözleşmesi 23.04.2018 tarihinden sonra yapılmış olan bir binada doğalgaz tesisatını yapan firma ilk doğalgaz açımını ücretsiz olarak yapar.Diğer gaz açımları için kombi satıp satmamasına bakmaksızın daire başı 250 TL gaz açım bedeli (Yada tesisat Bakım Kontrol Ücreti) daire sahibi veya ilgili kişiden talep eder.Diğer firmalar gaz açımı yapacaksa minimum 500 TL proje bedeli karşılığında yapabilir.
4. Başka firmaların onaylı veya onaysız doğalgaz iç tesisat projeleri minimum 500 TL karşılığında gönderilebilir.
5. Gazı açılmamış kolon tesisatları için tesisatı yapan firmadan onay/bilgi alınmadan kolon projesi veya gaz açımı yapılamaz.
6. 23.04.2018 tarihinden önce anlaşılmış projeler,işler 15.05.2018 tarih 18:00 e kadar Seyhan DEMİR ' e bildirilmesi zorunludur.Daha sonraki bildirimler geçerli kabul edilmeyecektir.
7. Başka firmanın yapmış olduğu tesisata minimum 500 TL alıp proje çizen firmalar kombi satış fiyatını gerçek fiyattan(proje çizmediğinde vereceği fiyat) belirleyecektir.
8. Erenkent Toki (Edremit Eski Toki) fiyatları Kolon:600 TL İç tesisat : 1200 TL taban fiyat olarak belirlenmiştir.Bu fiyatlar 01.06.2018 tarihinden itibaren geçerlidir.
9. 23.04.2018 tarihinden önceki eksik tesisatların ocak fleksleri ve vanaları tamamlanacak testler alınıp eksikler giderilerek gaz açımına uygun hale getirilecektir.Bu tarihten sonra anlaşılan işler eksiksiz(vana,fleks,menfez,test vb.) tamamlanacaktır.

11.06.2018 tarihli kararlar

(Bu tarihten(11.06.2018) sonra imzalanacak sözleşmelerde aşağıdaki şartlara uyulmalıdır)

1. Kombi taban fiyatları: (Kombi Klima kredi kartlı özel fiyatı + minimum 1000 TL) KDV ve montaj dahil fiyattır.Baca uzatmaları hariçtir. Fiyatların son iki rakamlı küsüratları için 50 TL ve üzeri yukarıya ,50 TL ve aşağısı aşağıya yuvarlanacaktır.(Örn : KKS FİYATI 3580+1000=4580 TL MÜŞTERİYE VERİLECEK FİYAT : 4600 TL ya da KKS FİYATI 3530 TL + 1000 TL = 4530 MÜŞTERİYE VERİLECEK FİYAT: 4500 TL)
2. Edremit Tokiler için Kapıcı Dairesi ve toplantı salonu doğalgaz hatları ücretsiz yapılabilir.Ancak kombisi ücretsiz verilmeyecektir.Yönetici,aracı vb. daire sahiplerinin daireleri kesinlikle ücretsiz yapılmayacaktır.

3. Bayiliği olan firmalar Kombi vb markaların yaptığı kampanyaları müşteriye yansıtabilir(Hediye çeki vb.).Firma bünyesinde kampanya yapılmayacaktır.(Tesisat temizleme,termostatik vana hediyeleri vb.)
4. Edremit toki konutlarında doğalgaz iç tesisatını yapan firma Van'dan farklı olarak kombisini satmadığı takdirde daire sahibinden ilk gaz açımı dahil 250 TL gaz açım bedeli talep edebilecektir.Firmalar kendi sattığı kombilerin gaz açımı için 31.12.2018 tarihine kadar gaz açım bedeli talep etmeyecektir. (bu madde 20.06.2018 de revize edilmiştir)
5. Montaj ve taahhüt hariç olmak kaydıyla sadece kombi satışları yapılması halinde taban fiyat uygulaması olmadan satış yapılabilir.
6. 11.06.2018 tarihinden önce verilen fiyat teklifleri geçersiz sayılarak iptal edilecektir.

20.06.2018 tarihli kararlar

(Bu tarihten(20.06.2018) sonra imzalanacak sözleşmelerde ve verilecek tekliflerde aşağıdaki şartlara uyulmalıdır.Önceki toplantılarda alınan kararlarla çelişki durumunda son toplantı kararı dikkate alınmalıdır.)(20.06.2018 tarihinde ve daha önceki toplantılarda belirlenen iş fiyatlarına KDV dahildir)

1. Vade farksız taksit imkanı on iki ayı geçmemelidir.Taksitler elden veya kredi kartı ile yapılabilir.On iki aydan daha uzun vadelerde mutlak suretle banka vade oranlarına yakın oranlar ile vade farkı eklenmelidir.
2. 11.06.2018 tarihinden önce Edremit eski tokilerde, 7. ada, 11. ada , 4. ada ve 5.ada ile sözleşme yapan firmalar,sözleşme yaptıkları bloklara taahhüt ettikleri kombi fiyatlarının geçerlilik süresinin 30.06.2018 'de sona ereceğini bildirecekler. Ve bu tarihten sonraki teklif ve sözleşmelerinde kombi fiyatlarını kesinlikle alınan kararlar doğrultusunda belirleyeceklerdir.
3. Doğalgaz iç tesisat yapımında kombi fleksi takılmayacaktır.Kombi fleksi, kombi montajında,montaj yapan firma tarafından temin edilerek montajı yapılacaktır.
4. Müşterisinden KDV dahil minimum 500 TL alarak proje ve gaz açımını üstlenen firma gaz açımına engel teşkil eden tesisat eksikliklerini (kaçak dahil) gidermekle yükümlüdür.Ancak kaçak çıkması halinde dernek yönetimine bu olayı bildirmesi bu tür eksikliklerin önlenmesi adına faydalı olacaktır.
5. (3+1) ve (4+1) dairelerde süpürgelikten kalorifer tesisatı çekilmesi minimum tutarı 1.750 TL dir.
6. (2+1) dairelerde süpürgelikten kalorifer tesisatı çekilmesi minimum tutarı 1.500 TL dir.
7. (1+1) dairelerde süpürgelikten kalorifer tesisatı çekilmesi minimum tutarı 1.250 TL dir.
8. 22PKKP600-22PKKP500 panel radyatör fiyatının metresi minimum 215 TL dir.

9. Bir adet radyatör vanası fiyatı minimum 15 TL dir.

10. Ek baca uzatması minimum metre fiyatı 100 TL dir.

11. Ek baca dirseği adet fiyatı minimum 100 TL dir.

12. Mobil ve süpürgelik tesisatı çekilmiş (3+1) ve (4+1) dairelerde radyatör montaj işçiliği bedeli minimum 300 TL dir. (Kollektörü olmayan dairelerde kollektör temini hariç, montajı dahil minimum fiyattır. Kollektör temini gerekirse her ağız başı minimum 15 TL dir. Örnek 10 ağızlı bir kollektör 100 TL ,çifti 200 TL dir)

13. Sayaç ve vana muhafaza kutularından ücret talep edip etmemek firma inisiyatifindedir.

14. Edremit Tokilerde hediye edilebilir diye karar aldığımız kapıcı dairesi ve toplantı salonu doğalgaz iç tesisat bedeli olan 1.200 TL ,müşteri ile karşılıklı anlaşma dahilinde ve sözleşmede belirterek bu hediye işleri yapmak yerine bu bedelin başka amaçlarla kullanılması mümkündür.

15. DoubleTree by Hilton (eski adı ile Rescate) otelinden sonra ,yani batıya (Edremit'e) doğru olan işler Edremit sınırı sayılıp fiyatlar minimum ; kolon 600 TL , iç tesisat 1.200 TL olacaktır.

16. 11.06.2018 tarihli 4 sıra numaralı " Edremit toki konutlarında doğalgaz iç tesisatını yapan firma Van'dan farklı olarak kombisini satmadığı takdirde daire sahibinden ilk gaz açımı dahil 250 TL gaz açım bedeli talep edebilecektir. Firmalar kendi sattığı kombilerin gaz açımı için 31.12.2018 tarihine kadar gaz açım bedeli talep etmeyecektir." kararında kırmızı ile yazılan "edebilecektir" kelimesi, haksız rekabete mahal vermemek ve şehir dışından gelebilecek kombiler yerine yerel firmaların tercih edilmesi adına "edecektir" diye aşağıdaki maddede değiştirilmiştir.

17. Edremit toki konutlarında doğalgaz iç tesisatını yapan firma Van'dan farklı olarak kombisini satmadığı takdirde daire sahibinden ilk gaz açımı dahil 250 TL gaz açım bedeli talep edecektir. Firmalar kendi sattığı kombilerin gaz açımı için 31.12.2018 tarihine kadar gaz açım bedeli talep etmeyecektir.

18. Firmalar fiyat tekliflerinde iş kalemlerini birim fiyatlı şekilde hazırlayacaklardır.

19. Ek baca uzatmalarının keşifle tespit edilemeden verilmesi gereken fiyat tekliflerinde baca uzatmalarının fiyata dahil olmadığı belirtilmelidir. Ve minimum baca uzatma metre birim fiyatı ve dirsek adet fiyatı teklifde yazılmalıdır.

20. Fiyat tekliflerine "kombi fiyatları sözleşme imzalanaya kadar değişiklik gösterebilir, sözleşme esnasında sözleşme şartları çerçevesinde kombi fiyatı sabitlenir" ibaresi koyulmalıdır.

21. Site Yönetimi ile yapılan sözleşmelerde daire sakinlerinin bireysel sözleşme yapması için en az bir hafta en fazla 20 gün süre tanınmalıdır. Bu süre bitiminde iki tarafın (site ve firma) karşılıklı anlaşmasıyla dernek kararlarına uygun şekilde ek süre verilebilir.

22. 21. maddeye atıfta bulunarak; ek süre kararı alınması halinde haksız rekabeti önlemek adına güncel tesisat ve kombi fiyatlarına riayet ederek sözleşme fiyatları revize edilmelidir.

23. Yanlış anlaşılıp ,tepki almamak adına dernek kararlarımızdan 3. şahıslara bahsetmemek gerektiğini personelimizle paylaşmalıyız.

VAN DOĞALGAZ ve MEKANİK TESİSAT FİRMALARI MESLEKİ DAYANIŞMA DERNEĞİ

ALINAN KARARLAR

Aşağıdaki kararlar Van ilinde faaliyet gösteren Yetkili Doğal Firmalarının, ustalarının ve mühendislerinin çalışma koşullarını iyileştirmek, haksız rekabeti engellemek, iş - hizmet kalitesi ve müşteri memnuniyetini artırmak adına alınmıştır.

1-Bina doğalgaz ana kolon tesisatı yapım işi için belirlenen fiyat bir branşman için minimum 500 TL dir. Daire içi doğalgaz tesisatı için minimum bedel 1.000 TL dir. Kolon + daire içi doğalgaz tesisat bedeli minimum 1.500 TL dir.

2-Sadece projelendirme yapılması durumunda her bir proje bedeli minimum 500 TL dir.

3-Tek projede birden fazla daire içi projesi gönderilmesi durumunda her daire sayısı x 500 TL Proje bedeli alınacaktır.

4-Sözleşmesi 23.04.2018 tarihinden sonra yapılmış olan bir binada doğalgaz tesisatını yapan firma ilk doğalgaz açımını ücretsiz olarak yapar. Diğer gaz açımları için kombi satıp satmamasına bakmaksızın daire başı 250 TL gaz açım bedeli (Yada tesisat Bakım Kontrol Ücreti) daire sahibi veya ilgili kişiden talep eder.Diğer firmalar gaz açımı yapacaksa minimum 500 TL proje bedeli karşılığında yapabilir.

5-Başka firmaların onaylı veya onaysız doğalgaz iç tesisat projeleri minimum 500 TL karşılığında gönderilebilir.

6-Gazı açılmamış kolon tesisatları için tesisatı yapan firmadan onay/bilgi alınmadan kolon projesi veya gaz açımı yapılamaz.

7-23.04.2018 tarihinden önce anlaşılmış projeler,işler 15.05.2018 tarih 18:00 e kadar Seyhan DEMİR ' e bildirilmesi zorunludur.Daha sonraki bildirimler geçerli kabul edilmeyecektir.

8-Başka firmanın yapmış olduğu tesisata minimum 500 TL alıp proje çizen firmalar kombi satış fiyatını gerçek fiyattan(proje çizmediğinde vereceği fiyat) belirleyecektir.

9-Erenkent Toki (Edremit Eski Toki) fiyatları Kolon:600 TL iç tesisat : 1200 TL taban fiyat olarak belirlenmiştir.Bu fiyatlar 01.06.2018 tarihinden itibaren geçerlidir.

10-23.04.2018 tarihinden önceki eksik tesisatların ocak fleksleri ve vanaları tamamlanacak testler alınıp eksikler giderilerek gaz açımına uygun hale getirilecektir.Bu tarihten sonra anlaşılan işler eksiksiz(vana,fleks,menfez,test vb.) tamamlanacaktır.

11-Kombi taban fiyatları: (Kombi Klima kredi kartlı özel fiyatı + minimum 1000 TL) KDV ve montaj dahil fiyattır.Baca uzatmaları hariçtir. Fiyatların son iki rakamlı küsüratları için 50 TL ve üzeri yukarıya ,50 TL ve aşağısı aşağıya yuvarlanacaktır.(Örn : KKS FİYATI 3580+1000=4580 TL MÜŞTERİYE VERİLECEK FİYAT : 4600 TL ya da KKS FİYATI 3530 TL + 1000 TL = 4530 MÜŞTERİYE VERİLECEK FİYAT: 4500 TL)

12-Edremit Tokiler için Kapıcı Dairesi ve toplantı salonu doğalgaz hatları ücretsiz yapılabilir.Ancak kombisi ücretsiz verilmeyecektir.Yönetici,aracı vb. daire sahiplerinin daireleri kesinlikle ücretsiz yapılmayacaktır.

13-Bayiliği olan firmalar Kombi vb markaların yaptığı kampanyaları müşteriye yansıtabilir(Hediye çeki vb.).Firma bünyesinde kampanya yapılmayacaktır.(Tesisat temizleme,termostatik vana hediyeleri vb.)

14-Edremit toki konutlarında doğalgaz iç tesisatını yapan firma Van'dan farklı olarak kombisini satmadığı takdirde daire sahibinden ilk gaz açımı dahil 250 TL gaz açım bedeli talep edebilecektir.Firmalar kendi sattığı kombilerin gaz açımı için 31.12.2018 tarihine kadar gaz açım bedeli talep etmeyecektir. (bu madde 20.06.2018 de revize edilmiştir)

15-Montaj ve taahhüt hariç olmak kaydıyla sadece kombi satışları yapılması halinde taban fiyat uygulaması olmadan satış yapılabilir.

16-11.06.2018 tarihinden önce verilen fiyat teklifleri geçersiz sayılarak iptal edilecektir.

17- Vade farksız taksit imkanı on iki ayı geçmemelidir.Taksitler elden veya kredi kartı ile yapılabilir.On iki aydan daha uzun vadelerde mutlak suretle banka vade oranlarına yakın oranlar ile vade farkı eklenmelidir.

18-11.06.2018 tarihinden önce Edremit eski tokilerde, 7. ada, 11. ada , 4. ada ve 5.ada ile sözleşme yapan firmalar,sözleşme yaptıkları bloklara taahhüt ettikleri kombi fiyatlarının geçerlilik süresinin 30.06.2018 'de sona ereceğini bildirecekler. Ve bu tarihten sonraki teklif ve sözleşmelerinde kombi fiyatlarını kesinlikle alınan kararlar doğrultusunda belirleyeceklerdir.

19-Doğalgaz iç tesisat yapımında kombi fleksi takılmayacaktır.Kombi fleksi, kombi montajında,montaj yapan firma tarafından temin edilerek montajı yapılacaktır.

20-Müşterisinden KDV dahil minimum 500 TL olarak proje ve gaz açımını üstlenen firma gaz açımına engel teşkil eden tesisat eksikliklerini (kaçak dahil) gidermekle yükümlüdür.Ancak kaçak çıkması halinde dernek yönetimine bu olayı bildirmesi bu tür eksikliklerin önlenmesi adına faydalı olacaktır.

21

- a) (3+1) ve (4+1) dairelerde süpürgelikten kalorifer tesisatı çekilmesi minimum tutarı 1.750 TL dir.
- b) (2+1) dairelerde süpürgelikten kalorifer tesisatı çekilmesi minimum tutarı 1.500 TL dir.
- c) (1+1) dairelerde süpürgelikten kalorifer tesisatı çekilmesi minimum tutarı 1.250 TL dir.
- d) 22PKKP600-22PKKP500 panel radyatör fiyatının metresi minimum 215 TL dir.
- e) Bir adet radyatör vanası fiyatı minimum 15 TL dir.
- f) Ek baca uzatması minimum metre fiyatı 100 TL dir.
- g) Ek baca dirseği adet fiyatı minimum 100 TL dir.

22-Mobil ve süpürgelik tesisatı çekilmiş (3+1) ve (4+1) dairelerde radyatör montaj işçiliği bedeli minimum 300 TL dir.(Kollektörü olmayan dairelerde kollektör temini hariç,montajı dahil minimum fiyattır .Kollektör temini gerekirse her ağız başı minimum 15 TL dir.Örnek 10 ağızlı bir kollektör 150 TL ,çifti 300 TL dir)

23-Sayaç ve vana muhafaza kutularından ücret talep edip etmemek firma insiyatifindedir.

24-Edremit Tokilerde hediye edilebilir diye karar aldığımız kapıcı dairesi ve toplantı salonu doğalgaz iç tesisat bedeli olan 1.200 TL ,müşteri ile karşılıklı anlaşma dahilinde ve sözleşmede belirterek bu hediye işleri yapmak yerine bu bedelin başka amaçlarla kullanılması mümkündür.

25-DoubleTree by Hilton (eski adı ile Rescate) otelinden sonra ,yani batıya (Edremit'e) doğru olan işler Edremit sınırı sayılıp fiyatlar minimum ; kolon 600 TL , iç tesisat 1.200 TL olacaktır.

26-11.06.2018 tarihli 4 sıra numaralı " Edremit toki konutlarında doğalgaz iç tesisatını yapan firma Van'dan farklı olarak kombisini satmadığı takdirde daire sahibinden ilk gaz açımı dahil 250 TL gaz açım bedeli talep edebilecektir. Firmalar kendi sattığı kombilerin gaz açımı için 31.12.2018 tarihine kadar gaz açım bedeli talep etmeyecektir." kararında kırmızı ile yazılan "edebilecektir" kelimesi, haksız rekabete mahal vermemek ve şehir dışından gelebilecek kombiler yerine yerel firmaların tercih edilmesi adına "edecektir" diye aşağıdaki maddede değiştirilmiştir.

27-Edremit toki konutlarında doğalgaz iç tesisatını yapan firma Van'dan farklı olarak kombisini satmadığı takdirde daire sahibinden ilk gaz açımı dahil 250 TL gaz açım bedeli talep edecektir.Firmalar kendi sattığı kombilerin gaz açımı için 31.12.2018 tarihine kadar gaz açım bedeli talep etmeyecektir.

28-Firmalar fiyat tekliflerinde iş kalemlerini birim fiyatlı şekilde hazırlayacaklardır.

29-Ek baca uzatmalarının keşifle tespit edilemeden verilmesi gereken fiyat tekliflerinde baca uzatmalarının fiyata dahil olmadığı belirtilmelidir. Ve minimum baca uzatma metre birim fiyatı ve dirsek adet fiyatı teklifde yazılmalıdır.

30-Fiyat tekliflerine "kombi fiyatları sözleşme imzalanana kadar değişiklik gösterebilir, sözleşme esnasında sözleşme şartları çerçevesinde kombi fiyatı sabitlenir" ibaresi koyulmalıdır.

DEM MÜHENDİSLİK

31-Site Yönetimi ile yapılan sözleşmelerde daire sakinlerinin bireysel sözleşme yapması için en az bir hafta en fazla 20 gün süre tanınmalıdır.Bu süre bitiminde iki tarafın (site ve firma) karşılıklı anlaşmasıyla dernek kararlarına uygun şekilde ek süre verilebilir.

32- ek süre kararı alınması halinde haksız rekabeti önlemek adına güncel tesisat ve kombi fiyatlarına riayet ederek sözleşme fiyatları revize edilmelidir.

33-Yanlış anlaşılıp ,tepki almamak adına dernek kararlarımızdan 3. şahıslara bahsetmemek gerektiğini personelimize paylaşmalıyız.

34-Toplu projelerde (bina) kolon gaz açımı işlemlerine binaen ilk 1(bir) ay gaz açımı kombiyi aldığı yere (proje sahibi,farklı kombi,internet,müşteri eski cihazı vb.) bakmaksızın ücretsiz yapılacaktır. İş sözleşmesinde de bu durum belirtilecek ilgili maddelerce olacaktır.

35-İlk 1(bir) ay gaz açımları müşteriyi mağdur etmemek adına peyderpey yada gruplandırarak yapılabilir fakat gaz açımı sayı sınırlaması olmayacaktır.

36-İlk 1(Bir) ay gaz açımı için tesisat kontrol ve bakım ücreti alınmayacaktır Fakat süre sonunda 250,00 TL tesisat kontrol ve bakım ücreti müşteriden alınmak suretiyle gaz açım işlemleri gerçekleştirilecektir.

(29) **Bulgu-2 (.....)** yapılan yerinde incelemede elde edilen, (.....)'nun bilgisayarından alınan belge aşağıda yer almaktadır:

14.05.2018 Tarihli VAN DOĞALGAZ ve MEKANİK TESİSAT FİRMALARI MESLEKİ DAYANIŞMA DERNEĞİ KARARLARI

1. Doğalgaz tesisatı yapılmış olan bir binada tesisatı yapan firma ilk doğalgaz açımını ücretsiz olarak yapar.Diğer gaz açımları için daire başı 250 TL gaz açım bedeli (Yada tesisat Bakım Kontrol Ücreti) daire sahibinden talep eder.
2. Başka firma doğalgaz projeleri 500 TL karşılığında gönderilebilir.
3. Gazı açılmamış kolon tesisatları için tesisatı yapan firmadan onay/bilgi alınarak işlem yapılır.
4. 23.04.2018 tarihinden önce anlaşılmış projeler 15.05.2018 tarih 18:00 e kadar Seyhan DEMİR ' e bildirilmesi zorunludur.Daha sonraki bildirimler geçerli kabul edilmeyecektir.
5. Başka firmanın yapmış olduğu tesisata proje çizen firmalar kombi satış fiyatını geçerli makul,mantıklı bir fiyattan belirleyecektir.
6. Erenkent Toki (Edremit Eski Toki) fiyatları Kolon:600 TL İç tesisat : 1200 TL taban fiyat olarak belirlenmiştir.Bu fiyatlar 01.06.2018 tarihinden itibaren geçerlidir.
7. 23.04.2018 tarihinden önceki eksik tesisatların ocak fleksleri ve vanaları tamamlanacak testler alınıp eksikler giderilerek gaz açımına uygun hale getirilecektir.

11.06.2018 tarihli kararlar

1. Kombi taban fiyatları: Kombi Klima özel fiyatı + 1000 TL montaj dahil fiyattır.Baca uzatmaları hariçtir. Fiyatların ondalık kısımları için 50 TL ve üzeri yukarıya 50 TL aşağıya aşağıya yuvarlanacaktır.(Örn : KKS FİYATI 3580+1000=4580 MÜŞTERİYE VERİLECEK FİYAT : 4600 TL ya da KKS FİYATI 3530 + 1000 = 4530 MÜŞTERİYE VERİLECEK FİYAT: 4500)
2. Edremit Tokiler için Kapıcı Dairesi ve toplantı salonu doğalgaz hatları ücretsiz yapılabilir.Ancak kombisi ücretsiz verilmeyecektir.
3. Bayiliği olan firmalar Kombi vb markaların yaptığı kampanyaları müşteriye yansıtabilir.Firma bünyesinde kampanya yapılmayacaktır.
4. Edremit toki konutlarında doğalgaz iç tesisatını yapan firma kombisini satmadığı takdirde daire sahibinden 250 TL gaz açım bedeli talep edebilecektir.
5. Serbest piyasada toplu satılacak kombilerde fiyatlar firmaların kendi insiyatifindedir.

(30) **Bulgu-3** (.....) yapılan yerinde incelemede elde edilen, 12.06.2018 tarihinde (.....) tarafından (.....)'na "tamam mıdır ?" notu ile gönderilen elektronik postanın ekinde yer alan belge aşağıda yer almaktadır:

6. (2+1) dairelerde süpürgelikten kalorifer tesisatı çekilmesi minimum tutarı 1.500 TL dir.
7. (1+1) dairelerde süpürgelikten kalorifer tesisatı çekilmesi minimum tutarı 1.250 TL dir.
8. 22PKKP600-22PKKP500 panel radyatör fiyatının metresi minimum 215 TL dir.
9. Bir adet radyatör vanası fiyatı minimum 15 TL dir.
10. Ek baca uzatması minimum metre fiyatı 100 TL dir.
11. Ek baca dirseği adet fiyatı minimum 100 TL dir.
12. Mobil ve süpürgelik tesisatı çekilmiş (3+1) ve (4+1) dairelerde radyatör montaj işçiliği bedeli minimum 300 TL dir. (Kollektörü olmayan dairelerde kollektör temini hariç, montajı dahil minimum fiyattır. Kollektör temini gerekirse her ağız başı minimum 15 TL dir. Örnek 10 ağızlı bir kollektör 100 TL , çifti 200 TL dir)
13. Sayaç ve vana muhafaza kutularından ücret talep edip etmemek firma insiyatifindedir.
14. Edremit Tokilerde hediye edilebilir diye karar aldığımız kapıcı dairesi ve toplantı salonu doğalgaz iç tesisat bedeli olan 1.200 TL , müşteri ile karşılıklı anlaşma dahilinde ve sözleşmede belirterek bu hediye işleri yapmak yerine bu bedelin başka amaçlarla kullanılması mümkündür.
15. DoubleTree by Hilton (eski adı ile Rescate) otelinden sonra , yani batıya (Edremit'e) doğru olan işler Edremit sınırı sayılıp fiyatlar minimum ; kolon 600 TL , iç tesisat 1.200 TL olacaktır.

16. 11.06.2018 tarihli 4 sıra numaralı " Edremit toki konutlarında doğalgaz iç tesisatını yapan firma Van'dan farklı olarak kombisini satmadığı takdirde daire sahibinden ilk gaz açımı dahil 250 TL gaz açım bedeli talep edebilecektir. Firmalar kendi sattığı kombilerin gaz açımı için 31.12.2018 tarihine kadar gaz açım bedeli talep etmeyecektir." kararında kırmızı ile yazılan "edebilecektir" kelimesi, haksız rekabete mahal vermemek ve şehir dışından gelebilecek kombiler yerine yerel firmaların tercih edilmesi adına "edecektir" diye aşağıdaki maddede değiştirilmiştir.

17. Edremit toki konutlarında doğalgaz iç tesisatını yapan firma Van'dan farklı olarak kombisini satmadığı takdirde daire sahibinden ilk gaz açımı dahil 250 TL gaz açım bedeli talep edecektir. Firmalar kendi sattığı kombilerin gaz açımı için 31.12.2018 tarihine kadar gaz açım bedeli talep etmeyecektir.

18. Firmalar fiyat tekliflerinde iş kalemlerini birim fiyatlı şekilde hazırlayacaklardır.
19. Ek baca uzatmalarının keşifle tespit edilemeden verilmesi gereken fiyat tekliflerinde baca uzatmalarının fiyata dahil olmadığı belirtilmelidir. Ve minimum baca uzatma metre birim fiyatı ve dirsek adet fiyatı teklifte yazılmalıdır.
20. Fiyat tekliflerine "kombi fiyatları sözleşme imzalanana kadar değişiklik gösterebilir, sözleşme esnasında sözleşme şartları çerçevesinde kombi fiyatı sabitlenir" ibaresi koyulmalıdır.
21. Site Yönetimi ile yapılan sözleşmelerde daire sakinlerinin bireysel sözleşme yapması için en az bir hafta en fazla 20 gün süre tanınmalıdır. Bu süre bitiminde iki tarafın (site ve firma) karşılıklı anlaşmasıyla dernek kararlarına uygun şekilde ek süre verilebilir.
22. 21. maddeye atıfta bulunarak; ek süre kararı alınması halinde haksız rekabeti önlemek adına güncel tesisat ve kombi fiyatlarına riayet ederek sözleşme fiyatları revize edilmelidir.
23. Yanlış anlaşılıp , tepki almamak adına dernek kararlarımızdan 3. şahıslara bahsetmemek gerektiğini personelimizle paylaşmalıyız.

YAVUZLU MÜHÜRLEŞİK
ULU - Makine Mühendisliği
Sanat Sitesi
No: 214 32 22

e-posta adresinden gönderilen veya alınan kişisel

(31) **Bulgu-4** (.....) yapılan yerinde incelemede elde edilen, DERNEK tüzüğü'nün 2. maddesinde aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“VAN DOĞAL GAZ ve MEKANİK TESİSAT FİRMALARI MESLEKİ DAYANIŞMA DERNEĞİ TÜZÜĞÜ

(...)

Dernekçe Sürdürülecek Çalışma Konuları ve Biçimleri

Doğal gaz ve Mekanik Tesisat Firmalarının mesleki, sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarına cevap vermek ve problemlerine çözüm bulmak. Tüm Doğal gaz ve Mekanik Tesisat Firmalarının çalışmalarını esaslı ve güvenilir bir şekilde sürdürebilmeleri için; Genel Kurulca fiyat tespit komitesi kurmak, Aşırı derecede yüksek veya piyasa koşullarının çok altında belirlenen fiyatların proje maliyetlerini kontrol altında tutmak. (...)

- (32) **Bulgu-5** (.....) yapılan yerinde incelemede elde edilen, Genel Müdür (.....)'nin bilgisayarından alınan belge aşağıda yer almaktadır:

VAN DOĞALGAZ ve MEKANİK TESİSAT FİRMALARI MESLEKİ DAYANIŞMA DERNEĞİ

ALINAN KARARLAR

(23.06.2018 tarihine kadar alınmış olan tüm toplantı ve dernek yönetimi kararları aşağıdaki gibidir)

Aşağıdaki kararlar Van ilinde faaliyet gösteren Yetkili Doğal Firmalarının, ustalarının ve mühendislerinin çalışma koşullarını iyileştirmek, haksız rekabeti engellemek, iş - hizmet kalitesi ve müşteri memnuniyetini artırmak adına alınmıştır. Aşağıdaki kararlar tavsiye niteliğindedir. Belirtilen fiyatlara KDV dahildir.

1-Van merkezde (aksi belirtilmedikçe) Bina doğalgaz ana kolon tesisatı yapım işi için belirlenen fiyat bir branşman için minimum 500 TL dir. Daire içi doğalgaz tesisatı için minimum bedel 1.000 TL dir. Kolon + daire içi doğalgaz tesisat bedeli minimum 1.500 TL dir.

2-Sadece projelendirme yapılması durumunda her bir proje bedeli minimum 500 TL dir.

3-Tek projede birden fazla daire içi projesi gönderilmesi durumunda her daire sayısı x 500 TL Proje bedeli alınacaktır.

4-Sözleşmesi 23.04.2018 tarihinden sonra yapılmış olan bir binada doğalgaz tesisatını yapan firma ilk doğalgaz açımını ve ilk gaz açımından sonra 1 ay boyunca Kombiyi kendi satsın veya satmasın proje gönderimini ücretsiz olarak yapar. Ve o projelerin gaz açımını müşterinin talep ettiği tarihte açar. İlk gaz açımından sonraki 1 aylık süreçte müşteriler mağdur edilmeden işleri geciktirilmeden tamamlanmalıdır. 1 aylık süre bittikten sonra Diğer gaz açımları için tesisatı yapan firma kombi satsın veya satmasın daire başı 250 TL gaz açım bedeli (Yada tesisat Bakım Kontrol Ücreti) daire sahibi veya ilgili kişiden talep eder. Bu durum sözleşmede yazılı olarak belirtilmelidir. Diğer firmalar gaz açımı yapacaksa minimum 500 TL proje bedeli karşılığında yapabilir. Bu madde Toki ler için geçerli değildir.

5-Başka firmaların onaylı veya onaysız doğalgaz iç tesisat projeleri minimum 500 TL karşılığında gönderilebilir.

6-Gazı açılmamış kolon tesisatları için tesisatı yapan firmadan onay/bilgi alınmadan kolon projesi veya gaz açımı yapılamaz.

7-23.04.2018 tarihinden önce anlaşılmış projeler, işler 15.05.2018 tarih 18:00 e kadar Seyhan DEMİR ' e bildirilmesi zorunludur. Daha sonraki bildirimler geçerli kabul edilmeyecektir.

8-23.04.2018 tarihinden önce imzalanan sözleşmelerde bahse konu sözleşme geçerlidir.

9-Erenkent Toki (Edremit Eski Toki) fiyatları Kolon:600 TL İç tesisat : 1200 TL taban fiyat olarak belirlenmiştir. Bu fiyatlar 01.06.2018 tarihinden itibaren geçerlidir.

10-23.04.2018 tarihinden önceki eksik tesisatların ocak fleksleri ve vanaları tamamlanacak testler alınıp eksikler giderilerek gaz açımına uygun hale getirilecektir.Bu tarihten sonra anlaşılan işler eksiksiz(vana,fleks,menfez,test vb.) tamamlanacaktır.

11-Kombi taban fiyatları: (Kombi Klima kredi kartlı özel fiyatı + minimum 1000 TL) KDV ve montaj dahil fiyattır.Baca uzatmaları hariçtir. Fiyatların son iki rakamlı küsüratları için 50 TL nin üzeri yukarıya ,50 TL ve aşağısı aşağıya yuvarlanacaktır.(Örn : KKS FİYATI 3580+1000=4580 TL MÜŞTERİYE VERİLECEK FİYAT : 4600 TL ya da KKS FİYATI 3530 TL + 1000 TL = 4530 TL MÜŞTERİYE VERİLECEK FİYAT: 4500 TL). Teklif verilen an itibariyle kombi klimada fiyatı görünmeyen kombiler için ekranda görülen son fiyatlar referans alınacaktır.Son fiyatları not almayanlar ve kombi klimada hiç fiyatı olmayan kombiler dernek yönetiminden yardım isteyebilirler.Yeni nesil pompalı olmayan kombiler teklifte belirtilmelidir(yeni ve eski pompalı kombiler arasındaki fiyat farkını müşteriye bilgilendirmek ve firmalar arasındaki haksız rekabeti önlemek adına bu karar önemlidir).

12-Edremit Tokiler için Kapıcı Dairesi ve toplantı salonu doğalgaz hatları ücretsiz yapılabilir.Ancak kombisi ücretsiz verilmeyecektir.Yönetici,aracı vb. daire sahiplerinin daireleri kesinlikle ücretsiz yapılmayacaktır.

13-Bayiliği olan firmalar Kombi vb markaların yaptığı kampanyaları müşteriye yansıtabilir(Hediye çeki vb.).Yetkili firma bünyesinde kampanya yapılmayacaktır.(Tesisat temizleme,termostatik vana,boru oyama hediyeleri vb.)

14-Edremit toki konutlarında doğalgaz iç tesisatını yapan firma Van'dan farklı olarak (4. maddeden)tesisatını yaptığı işe kombisini satmadığı takdirde daire sahibinden ilk gaz açımı dahil 250 TL gaz açım bedeli talep edecektir.Firmalar kendi sattığı kombilerin gaz açımı için 31.12.2018 tarihine kadar müşterilerden gaz açım bedeli talep etmeyecektir.Başka firma gaz açımı yapacaksa minimum 500 TL bedelle proje gönderebilir.

15-Montaj ve taahhüt hariç olmak kaydıyla sadece kombi satışları yapılması halinde taban fiyat uygulaması olmadan satış yapılabilir.

16-11.06.2018 tarihinden önce verilen fiyat teklifleri geçersiz sayılmalıdır.

17- Vade farksız taksit imkanı on iki ayı geçmemelidir.Taksitler elden veya kredi kartı ile yapılabilir.On iki aydan daha uzun vadelerde mutlak suretle banka vade oranlarına yakın oranlar ile vade farkı eklenmelidir.

18-11.06.2018 tarihinden önce Edremit eski tokilerde, 7. ada, 11. ada , 4. ada ve 5.ada ile sözleşme yapan firmalar,sözleşme yaptıkları bloklara taahhüt ettikleri kombi fiyatlarının geçerlilik süresinin 30.06.2018 'de sona ereceğini bildirecekler. Ve bu tarihten sonraki teklif

20-50/694-305

ve sözleşmelerinde kombi fiyatlarını kesinlikle alınan kararlar doğrultusunda belirleyeceklerdir.

19-Doğalgaz iç tesisat yapımında kombi fleksi takılmayacaktır.Çünkü farklı marka ve modeldeki kombilerin gaz hattı bağlantı çapı farklılık göstermektedir ,bu durumda fleksin sökülmesi gerektiğinden tesisat zarar görebilmektedir.Kombi fleksi, kombi montajında,montaj yapan firma tarafından temin edilerek montajı yapılacaktır.

20-Müşterisinden KDV dahil minimum 500 TL olarak proje ve gaz açımını üstlenen firma gaz açımına engel teşkil eden tesisat eksikliklerini (kaçak dahil) gidermekle yükümlüdür.Ancak kaçak çıkması halinde dernek yönetimine bu olayı bildirmesi bu tür eksikliklerin önlenmesi adına faydalı olacaktır.

21- a) (3+1) ve (4+1) dairelerde süpürgelikten kalorifer tesisatı çekilmesi minimum tutarı 1.750 TL dir.

b) (2+1) dairelerde süpürgelikten kalorifer tesisatı çekilmesi minimum tutarı 1.500 TL dir.

c) (1+1) dairelerde süpürgelikten kalorifer tesisatı çekilmesi minimum tutarı 1.250 TL dir.

d) 22PKKP600-22PKKP500 panel radyatör fiyatının metresi minimum 215 TL dir.

e) Bir adet radyatör vanası fiyatı minimum 15 TL dir.

f) Ek baca uzatması minimum metre fiyatı 100 TL dir.

g) Ek baca dirseği adet fiyatı minimum 100 TL dir.

22-Mobil ve süpürgelik tesisatı çekilmiş (3+1) ve (4+1) dairelerde radyatör montaj işçiliği bedeli minimum 300 TL dir.(Kollektörü olmayan dairelerde kollektör temini hariç,montajı dahil minimum fiyattır .Kollektör temini gerekirse her ağız başı minimum 15 TL dir.Örnek 10 ağızlı bir kollektör 150 TL ,çifti 300 TL dir)

23-Sayaç ve vana muhafaza kutularından ücret talep edip etmemek firma insiyatifindedir.

24-Edremit Tokilerde hediye edilebilir diye karar aldığımız kapıcı dairesi ve toplantı salonu doğalgaz iç tesisat bedeli olan 1.200 TL ,müşteri ile karşılıklı anlaşma dahilinde ve sözleşmede belirterek bu hediye işleri yapmak yerine bu bedelin başka amaçlarla kullanılması mümkündür.

25-DoubleTree by Hilton (eski adı ile Rescate) otelinden sonra ,yani batıya (Edremit'e) doğru olan işler Edremit sınırı sayılıp fiyatlar minimum ; kolon 600 TL , iç tesisat 1.200 TL olacaktır.

26-Firmalar fiyat tekliflerinde iş kalemlerini birim fiyatlı şekilde hazırlayacaklardır.

27-Ek baca uzatmalarının keşifle tespit edilemeden verilmesi gereken fiyat tekliflerinde baca uzatmalarının fiyata dahil olmadığı belirtilmelidir. Ve minimum baca uzatma metre birim fiyatı ve dirsek adet fiyatı teklifde yazılmalıdır.

28-Fiyat tekliflerine "kombi fiyatları sözleşme imzalanana kadar değişiklik gösterebilir, sözleşme esnasında sözleşme şartları çerçevesinde kombi fiyatı sabitlenir" ibaresi koyulmalıdır.

29-Site Yönetimi ile yapılan sözleşmelerde daire sakinlerinin bireysel sözleşme yapması için en az bir hafta en fazla 20 gün süre tanınmalıdır.Bu süre bitiminde iki tarafın (site ve firma) karşılıklı anlaşmasıyla dernek kararlarına uygun şekilde ek süre verilebilir.

30- Ek süre kararı alınması halinde haksız rekabeti önlemek adına güncel tesisat ve kombi fiyatlarına riayet ederek sözleşme fiyatları revize edilmelidir.

31-Yanlış anlaşılıp ,tepki almamak adına dernek kararlarımızdan 3. şahıslara bahsetmemek gerektiğini personelimizle paylaşmalıyız.

32- Şofben fiyatı , Kombi Klima kredi kartlı özel fiyatı + minimum 600 TL KDV ve montaj dahil fiyattır.Baca uzatmaları hariçtir. Fiyatların son iki rakamlı küsüratları için kombi satış fiyatı uygulamasındaki gibi 50 TL nin üzeri yukarıya ,50 TL ve aşağısı aşağıya yuvarlanacaktır.

I.4.2. Yapılan Görüşmelerde Elde Edilen Bilgiler

- (33) Soruşturma kapsamında iddiaların doğruluğunu ve DERNEK tarafından alınan kararların teşebbüsler tarafından uygulanıp uygulanmadığının tespit edilebilmesi amacıyla bazı teşebbüsler ve müşteriler ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Öncelikle DERNEK kararlarının Van ili genelinde uygulanıp uygulanmadığı hakkında bilgi sahibi olmak amacıyla tesisat alanında faaliyet gösteren teşebbüslerin müşterileri konumunda olan ve inşaat alanında faaliyet gösteren (.....) ve (.....) ile görüşülmüştür. Yapılan bu görüşmelerde (.....) tarafından doğal gaz tesisatı alanında faaliyet gösteren teşebbüsler arasında bir anlaşma veya DERNEK kararından haberdar olmadıkları ifade edilmiştir. (.....) tarafından ise, 2018 yılında Edremit Yeni Toki Konutlarına yönelik fiyat tespiti yapıldığı duyumu aldıklarını ancak, inşaat sektöründe yap-sat işiyle uğraşan müteahhitler olarak böyle bir durumla karşılaşmadığı beyan edilmiştir.
- (34) Edinilen bilgiler doğrultusunda (.....) yetkilisi ile bir görüşme gerçekleştirilmiştir. Yapılan görüşmede yetkili, Toki konutlarına doğal gaz tesisatı çekilmesiyle ilgili olarak o dönemde bazı sorunlar yaşandığını belirtmiştir. Fiyat konusunda ise teşebbüslerin genel olarak vatandaşa aynı fiyatı verdiklerini ve tesisatın yapılması için kombiyi de kendilerinden alma şartı getirdiklerini ifade ederek teşebbüsler arasında bir anlaşma izlenimi olduğunu beyan etmiştir. Buna karşın çok sayıda teşebbüs olduğundan gerçekte daha düşük fiyatlar üzerinden iş yapıp faturayı anlaşma fiyatı üzerinden kesen teşebbüslerin de bulunduğunu, doğal gaz tesisatı alanında faaliyet gösteren teşebbüs sayısının fazla olmasından kaynaklı olarak anlaşmalarının sürdürülebilir ve uygulanabilir olmayacağı düşüncesini de ayrıca ifade etmiştir.
- (35) Dosya konusu kararların uygulandığı yer olan (.....) ile de görüşmeler gerçekleştirilmiştir. (.....) ile gerçekleştirilen görüşmede (.....) tarafından doğal gaz tesisat firmalarının tek fiyat uyguladığı ve 1800 TL'nin altında fiyat alamadıkları yönünde kendilerine şikâyetlerde bulunulduğunu ve bu şikâyetlerin valilik ve kaymakamlığa iletildiğini ifade etmiştir.

- (36) (.....) ile gerçekleştirilen görüşmede ise ilk olarak teşebbüslerin aralarında anlaşarak iç tesisat ve kolon tesisatı fiyatını 1800 TL’de sabitledikleri belirtilmiştir. Ardından, düşük fiyat teklifi veren teşebbüslere ve bu teşebbüslere malzeme tedarigi yapan diğer teşebbüslere baskı yapılarak düşük fiyat verilmesine engel olunmaya çalışıldığı, düşük fiyat teklifi veren teşebbüslerin önceden imzalatılmış senetlerle tehdit edildiği, ancak bu duyumların doğruluğu hakkında kesin bir bilgiye sahip olmadıkları ifade edilmiştir. Öte yandan, teşebbüsler tarafından 1800 TL fiyat konusunda anlaşma olmasına rağmen gerçekte daha düşük fiyatlara tesisatı yapıp faturayı mezkur fiyat üzerinden kesen teşebbüslerin olduğu da belirtilmiştir. Ayrıca teşebbüsler arasındaki anlaşmanın Edremit Yeni Toki konutlarına özgü olduğu, söz konusu konutlarda tesisat ücreti 1800 TL olarak uygulanırken aynı dönemde Edremit dışındaki bölgelerde bu ücretin 1000-1200 TL seviyelerinde olduğu, henüz doğal gaz geçilen ve tesisat işleri devam eden Kiracılar Toki konutlarında ise 1300-1500 TL seviyelerinde fiyat verildiği dolayısıyla bu hususların ilgili dönemde teşebbüsler arasındaki anlaşmaya işaret ettiği beyan edilmiştir.

I.4.3. Değerlendirme

- (37) Dosya konusu iddialar Van ilinde doğal gaz tesisatı alanında faaliyet gösteren teşebbüslerin DERNEK çatısı altında aldıkları kararlar ile iç tesisat 1200 TL, kolon tesisatı 600 TL olmak üzere 1800 TL fiyat uyguladıkları ve proje bedeli adı altında ek ücret talep ettikleri yönündedir. Yapılan incelemelerde iddiaları destekler nitelikte DERNEK kararları olduğuna yönelik bulgular elde edilmiştir. Bu çerçevede öncelikle alınan DERNEK kararları 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi çerçevesinde değerlendirilmiştir.

I.4.3.1. 4054 Sayılı Kanun’un 4. Maddesi Çerçevesinde Yapılan Değerlendirme

- (38) 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi uyarınca *“belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacı taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri”* yasaklanmaktadır.
- (39) 4054 sayılı Kanun’un 3. maddesinde teşebbüs kavramı, *“piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler”* olarak tanımlanmıştır. Teşebbüs birliği ise *“teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturduğu, tüzel kişiliği haiz ya da tüzel kişiliği olmayan her türlü birlikler”* olarak tanımlanmaktadır. Soruşturma tarafı DERNEK olup üyeleri doğal gaz ve mekanik tesisat alanında bağımsız olarak faaliyet gösteren teşebbüslerdir. Bu çerçevede bahse konu teşebbüslerin bir araya gelerek sektörün daha ileri bir düzeye taşınmasını sağlamak, yardım ve dayanışmayı artırmak vb. ortak amaçlara ulaşmak için oluşturdukları DERNEK’in teşebbüs birliği niteliğinde olduğu açıktır. Dolayısıyla teşebbüs birliği olarak DERNEK tarafından alınan kararlar, uygulamalar veya eylemler nedeniyle piyasadaki rekabetin kısıtlanması Kanun’un 4. maddesi çerçevesinde değerlendirilmiştir.
- (40) 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinde yer alan hükmün temel amacı, her bir teşebbüsün kendi ticari politikalarını ve piyasadaki faaliyetlerini tek başına, bağımsız olarak belirlemesidir. Rekabeti bozucu nitelikteki anlaşmaların ya da teşebbüs birliği kararlarının varlığı halinde, teşebbüslerin bağımsız davranışlarının yerini ilgili tarafların ortak çıkarlarına hizmet eden koordineli davranışlar almaktadır. Bu tür anlaşmalar, piyasa ekonomisinden elde edilmesi beklenen faydaları azaltarak kaynakların etkinsiz kullanılmasına ve serbest piyasa sisteminin sağladığı refahın piyasadaki aktörlere hak etmedikleri oranda dağılmasına yol açacaktır. Diğer bir deyişle, bu tür anlaşmalara taraf

olan teşebbüsler, normal rekabet şartları içinde elde edemeyecekleri kârlara ulaşarak bu ekonomik faaliyetlerle yaratılan refahın çoğunu kendilerine aktarma olanağına sahip olacaklar ve piyasa ekonomisinin sağlıklı bir şekilde işlemlerini engelleyeceklerdir.

- (41) Dosya özelinde yapılan başvuruda, Van ilinde doğal gaz tesisatı alanında faaliyet gösteren teşebbüslerin DERNEK çatısı altında alınan kararlar doğrultusunda daire içi tesisat fiyatlarını 1200 TL, kolon tesisatı fiyatlarını ise 600 TL olarak belirlemek suretiyle tek fiyat uyguladıkları iddia edilmektedir. İddialara yönelik olarak yapılan yerinde incelemelerde konuyla ilgili bazı bulgular elde edilmiş olup söz konusu bulgulara yukarıda yer verilmiştir.
- (42) Bulgu 1 incelendiğinde, 14.05.2018 tarihinde yapılan toplantıda alınan kararların yer aldığı görülmektedir. Buna göre yapılacak tesisata yönelik olarak *“bina doğal gaz tesisatı yapım işi için belirlenen fiyat bir branşman için minimum 500 TL dir. Daire içi doğal gaz tesisatı için minimum bedel 1000 TL dir. Kolon + daire içi doğal gaz tesisatı bedeli minimum 1500 TL dir.”* şeklinde karar alındığı belirlenmiştir. Projelendirme bedeline yönelik ücretlerin ise *“sadece projelendirme yapılması durumunda her bir proje bedeli olarak minimum 500 TL”, “tek projede birden fazla daire içi projesi gönderilmesi durumunda her daire sayısı x 500 TL proje bedeli alınacaktır.”* şeklinde belirlendiği tespit edilmiştir. Alınan kararlarda doğal gaz açım bedeli ile ilgili olarak ise *“... doğal gaz tesisatını yapan firma ilk doğal gaz açımını ücretsiz olarak yapar. Diğer gaz açımları için kombi satıp satmamasına bakmaksızın daire başı 250 TL gaz açım bedeli (Yada tesisat Bakım Kontrol Ücreti) daire sahibi veya ilgili kişiden talep eder. Diğer firmalar gaz açımı yapacaksa minimum 500 TL proje bedeli karşılığında yapabilir.”* şeklinde karar alınmıştır. Kombi satış fiyatları ile ilgili olarak da *“başka firmanın yapmış olduğu tesisata minimum 500 TL alıp proje çizen firmalar kombi satış fiyatını gerçek fiyattan (proje çizmediğinde vereceği fiyat) belirleyecektir.”* kararının alındığı görülmektedir. Ayrıca Erenkent Toki konutlarına yönelik 01.06.2018 tarihinden itibaren geçerli olacak şekilde kolon tesisatı 600 TL, daire içi tesisat 1200 TL taban fiyat belirlenmiştir.
- (43) Bulgu 1’in devamında 11.06.2018 tarihli kararlarda da 14.05.2018 tarihli kararlarla benzer şekilde kombi taban fiyatları ve gaz açım bedeline ilişkin düzenlemeler yer almaktadır. Yine Bulgu 1’de yer alan 20.06.2018 tarihli kararlarda ise yapılacak işlerle ilgili olarak taksit sayısı ve vade farklarına yönelik hükümler olduğu, belirli Edremit eski Toki konutlarında yapılacak sözleşmelerde ve fiyat tekliflerinde kombi fiyatlarının alınan kararlar doğrultusunda belirlenmesi gerektiği kararlaştırılmıştır. Yine aynı toplantıda, 1+1, 2+1, 3+1, 4+1 dairelere çekilecek tesisatın minimum tutarları, panel radyatör minimum fiyatı, radyatör vanası minimum fiyatı, ek baca uzatması minimum fiyatı, ek baca dirseği minimum fiyatı, minimum işçilik bedeli, Edremit sınırı olarak kabul edilecek bölge ve bu bölgedeki minimum kolon tesisatı ve minimum daire içi tesisat bedelleri, firmalar tarafından yapılacak sözleşmelerde ve fiyat tekliflerinde bulunması gereken hükümler konusunda ayrıntılı karar alındığı görülmektedir.
- (44) “VAN DOĞAL GAZ ve MEKANİK TESİSAT FİRMALARI MESLEKİ DAYANIŞMA DERNEĞİ ALINAN KARARLAR” başlıklı kararlarda ise yukarıda yer verilen 14.05.2018 ve 11.06.2018 tarihli toplantılarda alınan kararlar ile benzer hükümler yer almaktadır. Anılan başlık altında yer alan kararların hangi tarihte alındığına yönelik bir bilgi bulunmamasıyla birlikte, önceki tarihli iki toplantıda konuşulan konuların daha da ayrıntılandırılarak oluşturulmuş 36 maddelik bir metin olduğu değerlendirilmektedir.
- (45) Bulgu 2’de, “14.05.2018 tarihli VAN DOĞAL GAZ ve MEKANİK TESİSAT FİRMALARI MESLEKİ DAYANIŞMA DERNEĞİ ALINAN KARARLARI” yer almaktadır. Bulgu 1’de de aynı tarihli kararlar yer almakta olup Bulgu 1 ve Bulgu 2 arasında bazı farklılıklar

bulunmaktadır. Ancak söz konusu hususun anılan tarihteki toplantı kararlarının yazılı olarak düzenlenmesi için yapılan hazırlık çalışmasından kaynaklı olduğu neticesine varılmıştır. Nitekim Bulgu 1 olarak yer verilen 23.06.2018 tarihinde (.....) yetkilisi tarafından DERNEK başkanına gönderilen e-postadaki "(.....) *Abi Merhaba; kararları ekleyip genel düzenleme yaptım. Eksiklikler olabilir siz yine de kontrol ederseniz faydası olacaktır. Saygılar*" ifadesi bu duruma işaret etmektedir.

- (46) Bulgu 3'te yine Bulgu 1'de yer verilen "VAN DOĞAL GAZ ve MEKANİK TESİSAT FİRMALARI MESLEKİ DAYANIŞMA DERNEĞİ ALINAN KARARLAR" başlığı altında yer alan maddeler ile benzer maddelerden oluşmaktadır. Bulgu 3'ün 12.06.2018 tarihinde Bulgu 1'in ise 23.06.2018 tarihinde DERNEK Başkanına gönderildiği düşünüldüğünde Bulgu 3'ün DERNEK tarafından alınan kararların kayda geçirilmesi aşamasındaki yazışmalar olduğu değerlendirilmektedir.
- (47) Bulgu 5 ise "23.06.2018 tarihine kadar alınmış olan tüm toplantı ve dernek yönetimi kararları"ndan oluşmaktadır. Bulgu 5'de yer verilen kararlar incelendiğinde de kombi taban fiyatları, gaz açım bedeli, yapılacak işlerle ilgili taksit sayısı, vade farkları, daire özelinde minimum tesisat fiyatları, ek baca uzatması minimum fiyatları, ek baca dirseği minimum fiyatları, kolon ve daire içi tesisat minimum bedelleri gibi Bulgu 1'de yer verilen maddeler bulunmaktadır. Bulgu 1, Bulgu 2, Bulgu 3 ve Bulgu 5 incelendiğinde DERNEK toplantılarında, yapılacak tesisat işleri ve satışı gerçekleştirilecek ürünlerin minimum fiyatları ile fiyat teklif ve sözleşme şartları üzerinde anlaşma sağlandığı ve buna yönelik olarak DERNEK kararı alındığı görülmektedir.
- (48) Öte yandan Bulgu 4'te yer verilen DERNEK tüzüğü'nün "Dernekçe Sürdürülecek Çalışma Konuları ve Biçimleri" başlıklı 1. maddesinde yer alan "*Doğal gaz ve Mekanik Tesisat Firmalarının mesleki, sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarına cevap vermek ve problemlerine çözüm bulmak. Tüm Doğal gaz ve Mekanik Tesisat Firmalarının çalışmalarını esaslı ve güvenilir bir şekilde sürdürebilmeleri için; Genel Kurulca fiyat tespit komitesi kurmak, aşırı derecede yüksek veya piyasa koşullarının çok altında belirlenen fiyatların proje maliyetlerini kontrol altında tutmak*" hükmü de DERNEK'in serbest piyasa ortamında oluşan fiyatlara müdahale etmeyi çalışma konusu olarak benimsediği ve doğrudan fiyatları belirleme niyeti olduğuna işaret etmektedir.
- (49) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında yapılan değerlendirmelerde teşebbüslerin ya da teşebbüs birliklerinin eylemlerinin rekabeti kısıtlama amacının veya etkisinin bulunup bulunmadığı incelenmekte, rekabetin amaç bakımından kısıtlanması söz konusu olduğunda ihlalin varlığının ortaya konması için ayrıca rekabeti kısıtlayıcı etkinin gösterilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede yukarıda yer verilen ve genel olarak minimum fiyatların belirlenmesini içeren DERNEK kararlarının amaç bakımından rekabeti kısıtlayıcı nitelikte olduğu dikkate alınarak, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabet ihlali teşkil ettiği sonucuna ulaşılmaktadır.
- (50) Alınan kararların uygulamaya geçip geçmediği, süresi, DERNEK'in piyasadaki gücü, kararların uygulanabilmesi için üye teşebbüslere karşı yaptırım veya zorlamada bulunup bulunmadığı ve pazarın yapısının incelenmesi rekabetin ne ölçüde kısıtlandığının, nasıl bir rekabetçi zararın ortaya çıktığının değerlendirilmesi bakımından önemlidir.
- (51) İlk olarak DERNEK tarafından minimum fiyatların belirlenmesine yönelik alınan kararların teşebbüsler tarafından uygulanıp uygulanmadığının ve söz konusu kararların piyasa ortamında oluşan fiyatlar üzerinde meydana getirdiği değişikliğin saptanması, ihlalin piyasadaki etkisinin tespit edilebilmesi bakımından uygun olacaktır.

- (52) Fiyatlar üzerinde yapılacak analizler ile doğru bir tespit yapılabilmesi için bu verilerin standart ve birbirleri ile tutarlı olması gerekmektedir. Soruşturma sürecinde edinilen bilgiler ve yapılan yerinde incelemeler vasıtasıyla teşebbüsler tarafından uygulanan fiyatlara ve fiyatlara etki eden unsurlara yönelik bazı bilgiler elde edilmiştir. Daire içi tesisat hizmetlerinin sunulmasında, belirlenen standartlara uygun malzemeler kullanılmakta, kullanılacak doğal gaz borusu miktarı, borunun markası, fittings malzemeler, kullanılacak vana ve markası, hizmetin sunulacağı adresin teşebbüse olan uzaklığı doğrultusunda nakliye bedeli, işçilik gibi unsurlar fiyata etki etmektedir. Kolon tesisatı bakımından ise servis kutusunun binadaki konumu, binadaki daire sayısı, kullanılacak boru dirsekleri ve çapları, vana miktarı, toprak altından boru gidip gitmeyeceği, karot işçiliği, açılacak havalandırma menfezlerinin maliyeti gibi unsurlar fiyata etki etmektedir. Dolayısıyla gerek daire içi tesisat hizmetlerinin gerekse kolon tesisatı hizmetlerinin sağlanmasında fiyata etki eden unsurların her bir daire ve bina özelinde değişkenlik göstermesi fiyatlar üzerinden analiz yapılmasını zorlaştırmaktadır.
- (53) Teşebbüslerin faturalandırma yöntemindeki farklılıklar da tutarlı bir fiyat analizi yapılmasını zorlaştıran diğer bir unsur olarak değerlendirilmektedir. Şöyle ki, teşebbüslerin bazıları doğrudan daire içi tesisat bedeli, kolon tesisatı bedeli, proje bedeli şeklinde faturalandırma yaparken bazıları ise tesisat için kullanılacak malzemeler özelinde faturalandırma yapmaktadır. Bunun yanı sıra proje bedeli tesisat bedeli ile birlikte olabildiği gibi ayrı ayrıda faturalandırılabilir. Yine tüm bina bakımından yapılacak tesisat için tek bir proje çizilebildiği gibi daire özelinde ayrı bir proje çizilebilmekte ve faturalandırma da yine bu duruma göre farklılaşabilmektedir.
- (54) Dolayısıyla fatura bazında fiyatlar üzerinden yapılan analizin yanıltıcı olacağı anlaşılmış olup teşebbüsler tarafından sunulan fiyatların ancak benzer yapıdaki konut ve dairelere verilmiş olmaları durumunda nispeten sağlıklı sonuç elde edileceği değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda hazırlanan tabloya aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 2: Edremit Yeni Toki ve Memursen Toki Konutları İçin Sunulan Fiyatlar (TL)

No	Teşebbüs	Üyelik Durumu	Tarih ⁸	Daire İçi Tesisat	Kolon Tesisatı	Toplam	Yer
1	BAYRAMOĞLU	Üye	4.8.2018	(.....)	(.....)	(.....)	MEMURSEN TOKİ
2	GÖLKENT	Üye	9.8.2018	(.....)	(.....)	(.....)	MEMURSEN TOKİ
3	BARIŞ	Üye	20.9.2018	(.....)	(.....)	(.....)	EDREMIT YENİ TOKİ
4	BARIŞ	Üye	29.9.2018	(.....)	(.....)	(.....)	EDREMIT YENİ TOKİ
5	BAYRAMOĞLU	Üye	27.6.2018	(.....)	(.....)	(.....)	EDREMIT YENİ TOKİ
6	BAYRAMOĞLU	Üye	27.6.2018	(.....)	(.....)	(.....)	EDREMIT YENİ TOKİ
7	BAYRAMOĞLU	Üye	29.6.2018	(.....)	(.....)	(.....)	EDREMIT YENİ TOKİ
8	GÖLKENT	Üye	30.6.2018	(.....)	(.....)	(.....)	EDREMIT YENİ TOKİ
9	KILIÇ	Üye	13.8.2018	(.....)	(.....)	(.....)	EDREMIT YENİ TOKİ

Tablo 2'nin devamı:

⁸ Bazı belgelerde tarih bulunmama ile birlikte Edremit Yeni Toki binalarına yönelik olanların 2018 yılı Mayıs-Ağustos ayları arasında bir tarih olabileceği değerlendirilmiştir.

No	Teşebbüs	Üyelik Durumu	Tarih	Daire İçi Tesisat	Kolon Tesisatı	Toplam	Yer
10	ÜZÜMLÜ	Üye	x	(.....)	(.....)	(.....)	EDREMİT YENİ TOKİ
11	ÖZEL VANLILAR	Üye	15.7.2018	(.....)	(.....)	(.....)	EDREMİT YENİ TOKİ
12	ÖZEL VANLILAR	Üye	10.7.2018	(.....)	(.....)	(.....)	EDREMİT YENİ TOKİ
13	ÖZEL VANLILAR	Üye	20.7.2018	(.....)	(.....)	(.....)	EDREMİT YENİ TOKİ
14	ÖZEL VANLILAR	Üye	13.8.2018	(.....)	(.....)	(.....)	EDREMİT YENİ TOKİ
15	ÖZEL VANLILAR	Üye	16.7.2018	(.....)	(.....)	(.....)	EDREMİT YENİ TOKİ
16	ÖZEL VANLILAR	Üye	30.7.2018	(.....)	(.....)	(.....)	EDREMİT YENİ TOKİ
17	ÖZEL VANLILAR	Üye	14.8.2018	(.....)	(.....)	(.....)	EDREMİT YENİ TOKİ
18	ÖZEL VANLILAR	Üye	13.7.2018	(.....)	(.....)	(.....)	EDREMİT YENİ TOKİ
19	ÖZEL VANLILAR	Üye	28.7.2018	(.....)	(.....)	(.....)	EDREMİT YENİ TOKİ
20	DEPAR	-	x	(.....)	(.....)	(.....)	MEMURSEN TOKİ
21	DEPAR	-	x	(.....)	(.....)	(.....)	MEMURSEN TOKİ
22	DEPAR	-	x	(.....)	(.....)	(.....)	EDREMİT YENİ TOKİ
23	DEPAR	-	x	(.....)	(.....)	(.....)	EDREMİT YENİ TOKİ
24	DEPAR	-	x	(.....)	(.....)	(.....)	EDREMİT YENİ TOKİ
25	GÖLBAŞI	-	3.7.2018	(.....)	(.....)	(.....)	EDREMİT YENİ TOKİ

Kaynak: Teşebbüslerden elde edilen bilgiler

- (55) Tablo 2 incelendiğinde teşebbüslerin Edremit Yeni Toki konutlarında sunmuş oldukları tesisat hizmetlerinde daire içi tesisatın 900 TL-1250 TL arasında değiştiği, kolon tesisatı hizmetlerinin ise 400 TL-750 TL arasında değiştiği görülmektedir. DERNEK üyesi teşebbüslerden (.....) gibi teşebbüslerin daire içi tesisat fiyatlarının DERNEK kararında minimum fiyat olarak belirlenen 1200 TL'nin, kolon tesisatı fiyatlarının ise minimum tutar olarak belirlenen 600 TL'nin altında olduğu görülmektedir. Yine DERNEK üyesi olmayan teşebbüslerin de daire içi tesisat hizmetleri bakımından 1200 TL'nin altında fiyat verdiği görülmektedir. Bu doğrultuda gerek DERNEK üyesi teşebbüslerin farklı fiyatlar sunmuş olması gerek DERNEK üyesi olmayan teşebbüslerin varlığı ve farklı fiyatlar sunmuş olması nedenleriyle ihlale konu DERNEK kararlarının tüm teşebbüsler tarafından uygulanmadığı anlaşılmaktadır.
- (56) Yukarıda değinilen teşebbüslerin fiyatlarına ilişkin çekinceler nedeniyle, DERNEK kararlarının uygulanıp uygulanmadığı ile ilgili olarak üçüncü taraf kişiler ile yapılan görüşmelerden elde edilen bilgiler de önem kazanmaktadır.
- (57) Bu çerçevede başvurunun Edremit ilçesi Yeni Toki konutlarına yönelik olması nedeniyle öncelikle (.....) ile görüşülmüştür. Yapılan görüşmelerde (.....) tarafından ilgili dönemde teşebbüslerin tamamının 1800 TL fiyat verdiği bilgisi doğrulanmıştır. Bunun yanı sıra yapılan görüşmelerde; teşebbüslerin 1800 TL fiyat üzerinde anlaşmasına rağmen tesisatı daha düşük fiyatlardan yapıp faturayı anılan bedel üzerinden kestikleri, aynı

dönemde Toki dışındaki binalara 1000-1200 TL seviyelerinde fiyat verdikleri, doğal gaz tesisat yapım işleri Eylül 2019 itibarıyla devam etmekte olan Kiracılar Toki konutlarında metrekare bakımından aynı büyüklükte olan iki farklı daire için 1300 TL ve 1500 TL fiyat teklifi alındığı, bu durumun da teşebbüslerin ilgili dönemde anlaştıklarına işaret ettiği ifade edilmiştir.

- (58) (.....) tarafından beyan edilen hususlar dikkate alındığında DERNEK kararlarının teşebbüsler tarafından Yeni Toki konutları özelinde uygulandığı, aynı dönemde Yeni Toki konutları dışındaki binalar için teşebbüsler arasındaki rekabetin devam ettiği anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra teşebbüslerin DERNEK kararlarından daha düşük fiyatlara da tesisat yaptıkları, ancak bu hususu gizlemek amacıyla faturalandırmanın 1800 TL üzerinden yapıldığı belirtilmektedir. Bu durum da fiili olarak DERNEK kararlarının bazı teşebbüsler tarafından uygulanmadığına işaret etmekte ve kararların uygulanmasının sınırlı seviyede kaldığını göstermektedir. (.....) tarafından Kiracılar Toki konutlarında farklı fiyat teklifleri alındığının belirtilmesi de DERNEK kararlarının uygulamasının kısa süreli olduğu yönünde izlenim oluşturmaktadır.
- (59) Teşebbüslerin DERNEK kararlarını uygulamaları ile ilgili olarak edinilen bilgiler çerçevesinde (.....) da bir görüşme gerçekleştirilmiştir. Yapılan görüşmede Toki konutlarına tesisat çekilmesi ile ilgili olarak bazı sorunlar yaşandığı, teşebbüslerin genel olarak vatandaşa aynı fiyatları verdiği ve kombiyi kendilerinden alma şartı getirdikleri belirtilmiş, çok sayıda teşebbüs olduğu için anlaşma fiyatından daha düşük fiyata tesisat işlerini yapıp faturayı anlaşma fiyatı üzerinden kesen teşebbüslerin olduğu bu görüşmede de ifade edilmiştir. Bununla birlikte, yapılan görüşmede DERNEK ile ilgili bilgilerinin olmadığı ancak çok sayıda teşebbüsün varlığı nedeniyle teşebbüsler arasında rekabet olduğu ve anlaşmanın sürdürülebilir olmadığı beyan edilmiştir.
- (60) Esasen (.....) yapılan görüşmede ifade edilen hususlar da (.....) tarafından bahsedilen hususlara paralellik göstermektedir. Görüşmelerde dile getirilen, teşebbüslerin hepsinin 1800 TL fiyat verdiği ve kombiyi kendilerinden alma şartı getirdikleri hususu, yukarıda yer verilen DERNEK kararlarındaki daire içi tesisat ve kolon bedelinin toplamda minimum 1800 TL olacağı, müşterilerin kombiyi kendilerinden almadığı takdirde 250 TL gaz açım bedeli talep edeceği yönündeki maddeleri doğrular niteliktedir. Buna karşın teşebbüslerin düşük fiyat üzerinden hizmet vererek faturayı DERNEK kararında belirtilen fiyat üzerinden kestikleri hususunun (.....) de ifade edilmiş olması uygulamanın sınırlı kaldığı düşüncesini pekiştirmektedir.
- (61) DERNEK kararlarının Edremit Yeni Toki konutları dışında Van genelinde de uygulanıp uygulanmadığının tespit edilebilmesi amacıyla doğal gaz tesisatı alanında faaliyet gösteren teşebbüslerin müşterileri konumunda olan teşebbüslerle de görüşmeler yapılmıştır. Yapılan görüşmelerde teşebbüsler tarafından "2018 yılında Yeni Toki konutlarında fiyat tespiti uygulamasını biz de duyduk. Ancak ne 2018 yılında ne sonraki zaman sürecinde biz Yap-Sat işiyle uğraşan inşaat firmaları böyle bir sorun yaşamadık.", "Kendi inşaatlarımız için tesisatçılardan toplu fiyat alıyoruz. Bizim doğal gaz tesisatçılarının aralarında yaptıkları anlaşmaya ilişkin bir duyumumuz yoktur." şeklinde beyanlarda bulunulmuştur. Söz konusu beyanlardan da DERNEK kararlarındaki uygulamanın Van ili genelinde olmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Nitekim önaraştırma sürecinde DERNEK üyesi olmayan teşebbüslerde yapılan inceleme ve görüşmelerde verilen "Edremit Toki Bloklarında yapılacak doğal gaz işleri için tek fiyat uygulanması amaçlandı. Bu tek fiyat uygulaması Edremit Toki Blokları haricinde uygulanmamıştır.", "Bahsettiğiniz fiyat belirleme işi geçen sene olmuştur ancak piyasada çok firma olduğu için uygulanması zor, oyunbozan firma çıkıyor nihayetinde, uygulamaları da mümkün olmadı. Toki'de zaten yoksulluk vardır, fahiş

fiyattan iş yapmak mümkün değildir.”, “Önaraştırma konusu hususlar ile ilgili olarak Toki binalarına doğal gaz tesisatı yapım işleri ile ilgili bazı firmaların fiyat birlikteliği yaptıkları duyumunu aldık, ancak şu an devam edip etmediği konusunda bir bilgimiz yoktur.” şeklindeki beyanlar doğrultusunda da DERNEK kararlarının Van genelinde değil sadece Yeni Toki konutlarında uygulandığı değerlendirilmektedir.

- (62) Yukarıda yer verilen bilgiler doğrultusunda DERNEK kararlarının sadece Yeni Toki konutlarında uygulandığı sonucuna ulaşılmakla birlikte, DERNEK’in sektördeki konumu, üye sayısı, ürünün ve pazarın yapısı gibi hususlar da DERNEK kararlarının piyasadaki rekabeti kısıtlayıcı etkilerini ve teşebbüsler arasında olası bir tek fiyat uygulamasının sürdürülebilirliğini göstermesi açısından önemlidir.
- (63) AKSA’dan edinilen bilgiler doğrultusunda sektörde sertifikalı olarak faaliyet gösteren teşebbüs sayısı 2018 yılında 40 iken 2019 yılında bu sayı 60⁹ olmuştur. Buna karşın DERNEK üyesi teşebbüs sayısı ise 2018 yılında 27 iken 2019 yılında 28 olmuştur. Ancak DERNEK 2018 yılı Mayıs ayında kurulmuş olup ihlale konu DERNEK kararlarının tarihleri de 2018 yılı Mayıs-Haziran dönemleridir. DERNEK kurulduktan sonraki yıl faaliyet gösteren teşebbüs sayısı 60’a çıkmış olmakla birlikte DERNEK üye sayısı sadece bir artarak 28 olmuştur. Ancak DERNEK kararlarının alındığı dönem dikkate alındığında 2018 yılı Temmuz ayı sonu itibarıyla piyasada faaliyet gösteren teşebbüs sayısı 28 olup bunlardan 23’ü DERNEK üyesidir. Dolayısıyla ilgili dönemde alınan DERNEK kararlarının üye teşebbüsler tarafından uygulanmış olması durumunda pazarın tamamına yakınının rekabete kapandığı söylenebilir. Bu noktada DERNEK üyesi ve üye olmayan teşebbüslerin 2018 yılı ve 2019 yılı için pazar paylarına yer verilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda 2018 ve 2019 yılları¹⁰ için Edremit Yeni Toki ve Van geneli için teşebbüslerin sundukları projelerde yer alan daire sayısı bazında hesaplanan pazar paylarını gösterir tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 3: Teşebbüslerin Sundukları Projelerde Yer Alan Daire Sayısı Bazında 2018 Pazar Payları (%)

Dernek Üyesi Teşebbüs	Edremit Yeni Toki		Van Toplam	
	Daire İçi	Kolon	Daire İçi	Kolon
ARGEŞ MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ATN MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BARIŞ MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BAYRAMOĞLU MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BOĞAZ İÇİ ISITMA SİS.SİH.TES.MÜH.İNŞ.IT.İH.SAN.TİC	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BUKAY MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BÜYÜKŞEHİR DOĞALGAZ MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
DEM MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
DOĞU TEKNİK MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
EREK YAPI MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ESİN MÜHENDİSLİK VE DOĞALGAZ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GEDİK MAKİNE MÜH.İNŞ.TES.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GÖLKENT MÜHENDİSLİK DOĞALGAZ LTD. ŞTİ.	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GÜL-FER ISI DOĞALGAZ İNŞ. ENERJİ MAD.LTD.ŞTİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GÜRİSİ MÜH.DOĞAL GAZ İNŞ.İTH.İHR.PAZ.SAN.LTD.ŞTİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

⁹ AKSA’dan gelen bilgiler doğrultusunda hesaplanan sertifikalı teşebbüs sayısıdır. 2018 yılında faaliyet gösteren üç teşebbüs (Yıldız Teknik Doğalgaz Enerji İnş. San Ve Tic. Ltd., Zmc Doğal Gaz Elek. Müh. İnş. İth. İhr. Ltd. Şti., Aydın Mühendislik) 2019 yılında sertifikalarını yenilememiştir.

¹⁰ 2019 yılı Ekim ayına kadar olan projeleri kapsamaktadır.

Tablo 3'ün devamı:				
Dernek Üyesi Teşebbüs	Edremit Yeni Toki		Van Toplam	
	Daire İçi	Kolon	Daire İçi	Kolon
HATİPOĞLU DOĞALGAZ SİS.VE TEM.GID.SAN.TİC.LTD.ŞTİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
İPEK MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KILIÇ MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
MSD MEKANİK YAPI MÜHENDİSLİK İNŞ.SAN.A.Ş	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÖZEL VANLILAR DOĞALGAZ DÖNÜŞÜM MERKEZİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
POLAT MÜHENDİSLİK VE DOĞALGAZ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ROTA DOĞALGAZ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SAYAN GRUP DOĞALGAZ ISI MARKET	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SEM OTİS ASANSÖR ELEKTRİK İNŞ.MAK.SAN.TİC.LTD.ŞTİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TUŞBA UZMAN ENERJİ MÜH.İN. LTD.ŞTİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÜRPER MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÜZÜMLÜ DOĞALGAZ SİST. İNŞ.GIDA SAN.TİC.LTD.ŞTİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
DERNEK ÜYELERİ TOPLAM	88,71	91,73	88,31	88,75
Dernek Üyesi Olmayan Teşebbüs	Edremit Yeni Toki		Van Toplam	
	Daire İçi	Kolon	Daire İçi	Kolon
AKBAŞ MEKANİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AKDAMAR İNŞAAT ISI MEKANİK (MAHMUT GÜNYOL)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AYDIN MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AY-TEK ISI MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
DEPAR MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
DVS DOĞALGAZ-HUSRET ÖNER	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
FMF D.GAZ OR. ÜRN.VE İNŞ.NAK.İT.İH.SAN.TİC.LTD.ŞTİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KARABIYIK MÜHENDİSLİK TEM.İNŞ.GIDA.SAN.TİC.LTD.ŞTİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
NURSAİT KÜÇÜKYILDIZ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ROJVAN MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
YILDIZ TEKNİK DOĞALGAZ ENERJİ İNŞ. SAN VE TİC.LTD	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ZMC DOĞAL GAZ ELEK. MÜH.İNŞ.İTH.İHR.LTD.ŞTİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÜYE OLMAYANLAR TOPLAM	11,29	8,27	11,69	11,25

Kaynak: AKSA tarafından sunulan bilgiler doğrultusunda yapılan hesaplamalar

Tablo 4: Teşebbüslerin Sundukları Projelerde Yer Alan Daire Sayısı Bazında 2019 Pazar Payları (%)

Dernek Üyesi Teşebbüs	Edremit Yeni Toki		Van Toplam	
	Daire İçi	Kolon	Daire İçi	Kolon
AKTES MİM.MÜH.İNŞ.GIDA TAR.VE HAYV.SAN.TİC.LTD.ŞTİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ARGEŞ MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ATN MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BARIŞ MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BAYRAMOĞLU MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BOĞAZ İÇİ ISITMA SİS.SİH.TES.MÜH.İNŞ.İT.İH.SAN.TİC	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Tablo 4'ün devamı:				
Dernek Üyesi Olmayan Teşebbüs	Edremit Yeni Toki		Van Toplam	
	Daire İçi	Kolon	Daire İçi	Kolon
BUKAY MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BÜYÜKŞEHİR DOĞALGAZ MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
DEM MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
DOĞU TEKNİK MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
EREK YAPI MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ESİN MÜHENDİSLİK VE DOĞALGAZ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GEDİK MAKİNE MÜH.İNŞ.TES.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GÖLKENT MÜHENDİSLİK DOĞALGAZ LTD. ŞTİ.	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GÜL-FER ISI DOĞALGAZ İNŞ. ENERJİ MAD.LTD.ŞTİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GÜRİSİ MÜH.DOĞAL GAZ İNŞ.İTH.İHR.PAZ.SAN.LTD.ŞTİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
HATİPOĞLU DOĞALGAZ SİS.VE TEM.GID.SAN.TİC.LTD.ŞTİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
İPEK MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KILIÇ MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
MSD MEKANİK YAPI MÜHENDİSLİK İNŞ.SAN.A.Ş	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÖZEL VANLILAR DOĞALGAZ DÖNÜŞÜM MERKEZİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
POLAT MÜHENDİSLİK VE DOĞALGAZ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ROTA DOĞALGAZ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SAYAN GRUP DOĞALGAZ ISI MARKET	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SEM OTİS ASANSÖR ELEKTRİK İNŞ.MAK.SAN.TİC.LTD.ŞTİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TUŞBA UZMAN ENERJİ MÜH.İN. LTD.ŞTİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÜRPER MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÜZÜMLÜ DOĞALGAZ SİST. İNŞ.GIDA SAN.TİC.LTD.ŞTİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
DERNEK ÜYELERİ TOPLAM	83,12	50,00	78,87	67,84
Dernek Üyesi Olmayan Teşebbüs	Edremit Yeni Toki		Van Toplam	
	Daire İçi	Kolon	Daire İçi	Kolon
3 M MİMARLIK LTD.ŞTİ.	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AKBAŞ MEKANİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AKDAMAR İNŞAAT ISI MEKANİK (MAHMUT GÜNYOL)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ARTEK MEKANİK DOĞALGAZ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ASA MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AY-TEK ISI MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BEYKOZ MÜH.MİMARLIK (EMRULLAH KILINÇ)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BSM MAKİNE MÜH.İNŞ.İTH.İHR.SAN.TİC.LTD.ŞTİ.	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
DELTA MÜHENDİSLİK-HAKAN KOYUNCU	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
DEPAR MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
DVS DOĞALGAZ-HUSRET ÖNER	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
DVS NAKL.DOĞ.GIDA PAZ.İTH.İHR.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
EGANİS İNŞAAT-RIDVAN KARACAN	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ERCİŞ MÜH.DOĞALGAZ MEK.TES.SİST.BİLG.TİC.LTD.ŞTİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
FMF D.GAZ OR. ÜRN.VE İNŞ.NAK.İT.İH.SAN.TİC.LTD.ŞTİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Tablo 4'ün devamı:				
Dernek Üyesi Olmayan Teşebbüs	Edremit Yeni Toki		Van Toplam	
	Daire İçi	Kolon	Daire İçi	Kolon
GAZİ MÜHENDİSLİK-SUNULLAH KELEŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GÖLBAŞI MÜH.YAPI İNŞ.SAN.TİC.LTD.ŞTİ.	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
HALİFEOĞLU MEKANİK İNŞ.ANONİM ŞİRKETİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KARABIYIK MÜHENDİSLİK TEM.İNŞ.GIDA.SAN.TİC.LTD.ŞTİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KIZILDERE MEKANİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
MAVİ KENT MÜHENDİSLİK-TURGAY ENTERİLİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
NURSAİT KÜÇÜKYILDIZ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ROJVAN MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SERHATLILAR MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TUNÇ ALTERNATİF DOĞALGAZ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ZEYLAN MÜHENDİSLİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÜYE OLMAYANLAR TOPLAM	16,88	50,00	21,13	32,16

Kaynak: AKSA tarafından sunulan bilgiler doğrultusunda yapılan hesaplamalar

- (64) Tablo-3 ve Tablo-4'te yer verilen teşebbüslerin pazar payları incelendiğinde 2018 ve 2019 yılı için DERNEK üyesi BOĞAZIÇI dışında diğer tüm teşebbüslerin daire içi tesisat ve kolon tesisatı bakımından pazar payının %10'un altında olduğu görülmektedir. Edremit Yeni Toki konutları bakımından değerlendirildiğinde DERNEK üyesi teşebbüsler 2018 yılı için bu bölgede sunulan hizmetlerin daire içi tesisat bakımından %88,71'ini kolon tesisatı bakımından %91,73'ünü gerçekleştirmişlerdir. 2019 yılı için ise bu oranlar sırasıyla % 83,12 ve %50'ye düşmüştür. Van geneline bakıldığında ise DERNEK üyesi teşebbüslerin pazar payı 2018 yılında daire içi tesisat bakımından %88,31 iken kolon tesisatı bakımından %88,75 olarak gerçekleşmiştir. Ancak 2019 yılına gelindiğinde bu oranlar sırasıyla %78,87 ve %67,84'e gerilemiştir. DERNEK üyesi teşebbüslerin toplam pazar paylarının mevcut durumda da pazarın önemli bir bölümüne tekabül ettiği görülmekle birlikte, 2018 ve 2019 yılları pazar paylarının değişkenlik göstermesi, DERNEK üyesi teşebbüslerin toplam pazar payının azalması ve üye olmayan teşebbüslerin varlığı pazarda belli bir rekabetçi baskı yaratmaktadır.
- (65) Giriş engellerinin yüksek seviyede olduğu piyasalarda rekabetin kısıtlanmasına neden olan anlaşma, uyumlu eylem veya teşebbüs birliği kararlarının sürdürülebilirliği kolaylaşacak ve nihayetinde ürün ve hizmet fiyatlarının artması şeklinde etki doğuracaktır. Öte yandan iktisadi olarak bir pazarda fiyatların ve kârlılığın yüksek olması o pazara yeni teşebbüslerin girişini sağlayacak, yeni teşebbüslerin pazara girmesi ile birlikte artan arz sonrası fiyatlar tekrar düşme eğilimine girerek belirli bir seviyede pazar dengesi sağlanacaktır. Teşebbüsler arası rekabeti kısıtlayıcı anlaşmalar veya teşebbüs birliği kararları nedeni ile fiyatların yükselmiş olması durumunda da pazara girişin kolay olması ve giriş engellerinin bulunmaması halinde anlaşmanın sürdürülebilirliği, özellikle ceza, yaptırım, fiyat takibi vb. mekanizmalar olmadığında güçleşecektir.
- (66) Dosya özelinde incelendiğinde sektörde faaliyet gösterebilmek için gerekli olan yatırım miktarı, yasal zorunluluklar, DERNEK kararlarından sonra pazara giriş yapan teşebbüs sayısı ve pazara giriş yapan teşebbüslerin DERNEK üyesi olup olmadığı önem kazanmaktadır. 2019 yılı itibarıyla AKSA'dan sertifika alarak faaliyete başlayan teşebbüs sayısı 23'tür. Bir başka ifade ile sektörde 2019 yılı itibarıyla faaliyet gösteren toplam 60 teşebbüsten 28'i DERNEK üyesi olup üye teşebbüslerin sayısı tüm

teşebbüslerin sayısının %46'sını oluşturmaktadır. 2019 yılında faaliyete geçen teşebbüs sayısının 23 olması sektörde giriş engellerinin düşük olduğunu ve teşebbüslerin kısa sürede faaliyete geçilebileceğini göstermektedir. Nitekim dosya mevcudu bilgiler doğrultusunda yasal gerekliliklerin sağlanması ve faaliyete başlanabilmesi için gerekli yatırım miktarının 10.000 TL ile 510.000 TL arasında olduğu anlaşılmıştır. Sertifika sahibi olma dışında yasal zorunluluğun bulunmaması ve sertifikanın kısa süre içerisinde alınabilmesi, faaliyet gösterebilmek için gerekli yatırım miktarının düşük olması da pazara girişin kolay olduğunu göstermektedir.

- (67) Bu çerçevede pazarda kısa süre sonra rekabet ortamının tekrar oluştuğu dolayısıyla ihlale konu DERNEK kararlarının Edremit Yeni Toki konutlarında uygulanmış olsa da sürdürülmesinin güç olduğu değerlendirilmektedir. Edremit Yeni Toki konutları (.....) tarafından; Kiracılar Toki konutlarında, Edremit Yeni Toki konutlarından farklı ve daha düşük fiyatların verildiğinin belirtilmesi de bu hususu desteklemektedir.
- (68) Pazarın yoğunlaşma seviyesi de pazarın rekabetçi açıdan değerlendirilmesi için bir gösterge niteliği taşımaktadır. Bu bakımdan pazardaki yoğunlaşma seviyesini gösteren Herfindahl-Hirshman Endeksi (HHI) rekabet otoriteleri tarafından kullanılan yöntemlerden biridir. Buna göre HHI seviyesinin 1000'in altında olması durumunda rekabetçi endişelerin düşük olduğu kabul edilmektedir. Mevcut dosya bakımından 2018 yılı için Van genelinde daire içi tesisat pazarında HHI seviyesi 520 olarak kolon tesisatı pazarı bakımından ise 560 olarak hesaplanmaktadır. 2019 yılı için ise HHI seviyeleri daire içi tesisat pazarı bakımından 416 kolon tesisatı pazarı bakımından 422 olarak hesaplanmaktadır. Her iki pazar için de önemli ölçüde yoğunlaşma derecesi olarak sınır kabul edilen 1000 değerinin altında olan HHI değerleri 2019 yılında piyasanın 2018 yılına göre tam rekabet piyasasına daha yakın düzeyde olduğunu da göstermektedir. Bunun yanı sıra pazarda aktif olarak 60 teşebbüsün faaliyet gösterdiği 2019 yılında en yüksek paya sahip (.....) payı daire içi tesisat bakımından %(.....) kolon tesisatı bakımından ise %(.....) olup diğer teşebbüslerin payları her iki pazar bakımından da %(.....) altındadır. Bu çerçevede pazarın rekabetçi yapısı dolayısıyla incelenen DERNEK kararlarının sürdürülebilirliğinin pazarın mevcut diğer gerçekleri çerçevesinde zor olduğu değerlendirilmektedir.
- (69) Teşebbüslerin birlikte fiyatlarını belirledikleri ürün ve hizmetlerin yapısı da belirlenen fiyatların uygulanabilmesi bakımından gösterge teşkil edecektir. Buna göre sunulan ürün ve hizmetlerin homojen olması ve maliyet yapısının teşebbüsler bakımından benzerlik teşkil etmesi durumunda anlaşılan fiyatların uygulanabilirliği kolay olacak tersi durumda ise zorlaşacaktır. Pazarda faaliyet gösteren teşebbüsler daire içi tesisat ve kolon tesisatı proje ve yapım hizmetleri sunmaktadırlar. Daire içi tesisat hizmetlerinin sunulmasında; doğal gaz borusu miktarı, borunun markası, fittings malzemeler, vana ve markası, hizmetin sunulacağı adresin teşebbüse olan uzaklığı doğrultusunda nakliye bedeli, işçilik gibi unsurlar fiyata etki eden unsurlardır. Kolon tesisatı bakımından ise servis kutusunun binadaki konumu, binadaki daire sayısı, kullanılacak boru dirsekleri ve çapları, vana miktarı, toprak altından boru gidip gitmeyeceği, karot işçiliği, açılacak havalandırma menfezlerinin maliyeti gibi unsurlar fiyata etki etmektedir. Gerek daire içi tesisat gerekse kolon tesisatı bakımından fiyata etki eden unsurlar genel olarak her bina ve daire özelinde farklılaşmakta ve tek fiyat uygulamasını zorlaştırmaktadır. Bu nedenle de DERNEK tarafından fiyatlara ilişkin alınan kararların DERNEK üyelerince uygulanmasının ve DERNEK tarafından söz konusu kararların denetiminin güç olduğu anlaşılmıştır.
- (70) Son olarak Bulgu 1, 2, 3 ve 5'te yer alan DERNEK kararları içerisinde uygulamaya yönelik teşebbüslere getirilen bir yaptırım olmadığı anlaşılmakta, Bulgu 5'te kararların

tavsiye niteliğinde olduğu belirtilmektedir. Buna karşın DERNEK kararlarına uyulmaması halinde herhangi bir yaptırım uygulanması durumlarında dahi, bu hususların yalnız DERNEK üyesi 28 teşebbüs için bağlayıcı olacağı, pazarda faaliyet gösteren diğer 32 teşebbüs bakımından bağlayıcı olmayacağı, bu nedenle fiyat tespitine yönelik alınan kararların uygulanma ihtimalinin düşük olacağı değerlendirilmektedir. Nitekim gerek DERNEK üyesi teşebbüs yetkililerinin ifadelerinde gerek yerinde incelemelerde alınan belgelerde DERNEK kararlarına uymayanlara yaptırım uygulandığına yönelik bulgulara rastlanılmamıştır. Ayrıca diğer teşebbüslere DERNEK üyesi olunması yönünde baskı uygulandığına veya diğer teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırıldığına yönelik bir bilgi de edinilmemiştir.

I.4.3.2. DERNEK Tarafından Yapılan Savunmalar ve Buna İlişkin Değerlendirmeler

I.4.3.2.1. Savunma

(71) DERNEK tarafından yapılan yazılı savunmalarda özetle;

- Alınan dernek kararlarının taslak nitelikte olduğu, incelenen davranışların rekabeti kısıtlayıcı bir amaç gözetilmediği gibi bu yönde bir etkisinin de ortaya çıkmadığı,
- Taslak çalışmalarının DERNEK'in herhangi bir organının resmi ve yazılı bir kararına dönüşmediği ve ilan edilmediği,
- DERNEK'in üye sayısının Van'da faaliyet gösteren toplam iç tesisat firmalarının yarısından az olduğu ve teşebbüsler arasında yoğun bir rekabet yaşandığı, dolayısıyla alınacak bir rekabet ihlali kararının uygulanabilmesi ve piyasada etki doğurabilmesinin söz konusu olmadığı,
- Karar taslakları doğrultusunda herhangi bir uygulamanın gerçekleştirilmediği ve bu sebeple ortaya rekabetçi bir endişe çıkmasının söz konusu olmadığı,
- Alınan taslak kararların amacının, can güvenliği ve insan sağlığı riskleri barındıran doğal gaz tesisatları açısından standartlara uygun ve istikrarlı bir hizmet sunumunun sağlanabilmesi ve Van iç tesisat pazarında sunulan ürün ve hizmet kalitesi ile müşteri memnuniyetinin artırılmasına yönelik olarak birtakım piyasa standartlarının geliştirilmesi olduğu,
- Çalışmaların yapılmasından sonra bir ay içerisinde konuya ilişkin doğabilecek olası rekabetçi endişeler fark edilerek bu taslaklarla ilgili çalışmaların derhal durdurulduğu ve DERNEK üyelerine konuya ilişkin sözlü bilgilendirmenin yapıldığı,
- Ayrıca, Dernek yönetim kurulu kararlarıyla, rekabet hukukuna tam uyumun sağlanması adına rekabetçi endişe doğurabilecek ilgili tüzük maddelerinde gerekli değişikliklerin yapıldığı,
- Somut durumun cezai yaptırım gerektirmediği,
- İhlal sonucuna ulaşılmasının benzer durumlara ilişkin yerleşik Rekabet Kurulu kararlarına aykırı olduğu

belirtilmiştir.

I.4.3.2.2. Savunmalara İlişkin Değerlendirme

(72) "Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Bulgular" bölümünde yer verilen bulgular DERNEK tarafından toplantılarda alınan kararların yazılı hale getirilme çalışmaları olarak görülmekte ve DERNEK üyesi teşebbüsler arasında gönderilen e-posta yazışmalarında da yer almaktadır. Yazılı belgeler üzerinde herhangi bir imza bulunmasa da bu durum DERNEK üyeleri tarafından sözlü olarak belirli kararlar alındığı gerçeğini

değiştirmemektedir. Öte yandan fiyat tespiti, pazar ve müşteri paylaşımı ve arzın kontrolüne yönelik alınan kararların amaç bakımından rekabet ihlali teşkil ettiği kabul edilmekte ve ihlalin varlığının ortaya konulması bakımından ayrıca rekabeti kısıtlayıcı fiili veya potansiyel etkilerinin gösterilmesi gerekmemektedir. Bu çerçevede ihlalin varlığı bakımından söz konusu kararların DERNEK'in herhangi bir organının resmi ve yazılı kararına dönüşmesine ve fiili veya potansiyel olarak etki doğurmasına gerek bulunmamaktadır. Kaldı ki, yapılan inceleme ve görüşmelerde DERNEK kararlarının Edremit Yeni Toki konutlarında uygulandığı sonucuna ulaşılmaktadır.

- (73) Savunmada belirtilen bir diğer husus, anılan taslak çalışmanın amacının can ve mal güvenliği ile pazar standartlarının artırılması olduğudur. Şüphesiz meslek örgütleri, meslek mensuplarının ve mesleğin sorunlarına ilişkin fikir alışverişinde bulunmak, mesleğin geliştirilmesi ile sürekliliğin sağlanması için tavsiyede bulunmak gibi görev ve amaçlar ile hareket edebilmektedir. Bununla birlikte, meslek örgütlerinin almış olduğu kararlar bağlı oldukları mevzuata aykırı olamayacağı gibi diğer yasal düzenlemelere de aykırılık teşkil etmemelidir. Bu çerçevede söz konusu kararlarda ürün ve hizmet fiyatlarına yönelik hususların düzenlenmesi 4054 sayılı Kanun'a aykırılık teşkil etmektedir.
- (74) Ayrıca, savunmada konuya ilişkin olası rekabetçi endişelerin fark edilerek taslak çalışmaların bir ay gibi kısa bir süre sonra durdurularak üye teşebbüslere sözlü bilgilendirme yapıldığı ve rekabetçi endişe doğurabilecek ilgili tüzük maddelerinde gerekli değişikliklerinin yapıldığı ifade edilmiştir. Yerinde incelemelerde elde edilen bulgular değerlendirildiğinde DERNEK kararlarının 14.05.2018-23.06.2018 tarihleri arasında yaklaşık bir aylık bir döneme ilişkin olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra söz konusu bulgular dışında farklı tarihlere ilişkin rekabeti kısıtlayıcı nitelikte olabilecek DERNEK kararı da tespit edilmemiştir. Anılan durum çalışmaların bir ay gibi kısa bir süre sonra durdurulduğu savunmasını destekler niteliktedir. Öte yandan DERNEK tarafından gönderilen yazılı savunma ve ekleri incelendiğinde Kurulun soruşturma açılması kararından hemen önce 16.06.2019 tarihinde DERNEK Yönetim Kurulu tarafından;

“... ”

Derneğimizin, üyelerin piyasa davranışlarına müdahale etmesi, tüketiciyi ve rekabeti olumsuz etkileyecek şekilde sunulacak ürün ve hizmetlere ilişkin çeşitli şartlar empoze etmesi söz konusu değildir. Bu itibarla;

i. Derneğimizin tüzük ve faaliyetlerinin rekabet hukuku. Tüketici hukuku ve ilgili diğer mevzuatla uyumlu hale getirilmesi için çalışma başlatılması ve bu çalışmanın Dernek bünyesinde oluşturulacak "Mevzuata Uyum Çalışma Grubu" eliyle yürütülmesine,

ii. "Mevzuata Uyum Çalışma Grubu" tarafından Dernek tüzüğümüzde yer alan 2. madde ve yine bu madde altında yer alan "Dernekçe Sürdürülecek Çalışma Konuları ve Biçimleri" Başlığı altındaki 1. ve 2. ve 10. fıkraların mevzuata uyum noktasında herhangi bir tereddüde mahal bırakılmayacak şekilde değiştirilmesi için derhal çalışma yapılmasına,

iii. Tüzük değişikliği için olağanüstü Genel Kurul çağırısı yapılmasına,

iv. "Mevzuata Uyum Çalışma Grubu" tarafından başta rekabet hukuku olmak üzere sektörümüzü ilgilendiren tüm konularda üyelerimize yönelik eğitim planlaması yapılmasına,

- v. Rekabet hukuku açısından fiyatların piyasa koşulları içinde teşebbüslerin birbirinden bağımsız şekilde alacakları kararlar ile oluşmasının esas olduğuna ilişkin tüm üyelerimize yazılı bilgilendirme yapılmasına,
- vi. İşbu Yönetim Kurulu kararının tüm üyelerimize ivedilikle iletilmesi
- ...”

kararının alındığı görülmektedir. Yönetim kurulu kararının önaraştırmanın bitiminden hemen sonra alınmış olması, DERNEK'in mevzuata aykırılık teşkil edebilecek nitelikte uygulamalara karşı mümkün olduğunca hızlı bir şekilde uyum sağlama çabasını göstermektedir. Bununla birlikte DERNEK tarafından 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilmiş olabileceğine yönelik delil niteliğinde olan ve Bulgu-4 olarak aşağıda tekrar yer verilen DERNEK tüzüğündeki;

“Dernekçe Sürdürülecek Çalışma Konuları ve Biçimleri

Doğal gaz ve Mekanik Tesisat Firmalarının mesleki, sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarına cevap vermek ve problemlerine çözüm bulmak. Tüm Doğal gaz ve Mekanik Tesisat Firmalarının çalışmalarını esaslı ve güvenilir bir şekilde sürdürebilmeleri için; Genel Kurulca fiyat tespit komitesi kurmak, Aşırı derecede yüksek veya piyasa koşullarının çok altında belirlenen fiyatların proje maliyetlerini kontrol altında tutmak.”

şeklindeki kısım değiştirilmiştir. Aynı başlığı taşıyan söz konusu kısmın değişiklikten sonraki hali aşağıdaki şekildedir:

"Doğal gaz ve mekanik tesisat firmalarının mesleki, sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarına cevap vermek ve problemlerine çözüm bulmak, tüketiciye sunulan ürün ve hizmet kalitesini yükseltmek ve firmaların çalışmalarını yüksek standartlarda, güvenilir ve mevzuata uygun bir şekilde yürütebilmelerini teminen eğitim, gelişim ve uyum programları düzenlemek. "

- (75) Yukarıda yer verilen tüzük maddesi değişikliğinin dışında, DERNEK tarafından, Tüzük'te amaçlanan anlam ve dil bütünlüğünün sağlanması ve rekabet hukukuna tam uyumun gerçekleştirilmesi noktasında herhangi bir tereddüde mahal bırakılmaması amacı doğrultusunda Tüzüğün 2. maddesinin Amaç başlıklı kısmının, yine Tüzüğün 2. maddesinin *“Dernekçe Sürdürülecek Çalışma Konuları ve Biçimleri”* başlığı altında yer alan ikinci ve onuncu fıkralarının da değiştirildiği bildirilmiştir.
- (76) Üye teşebbüslerin bilinçlendirilmesi için yönetim kurulu kararı alınarak olağanüstü genel kurul çağrısı yapılması ve nihayetinde soruşturma açıldığına dair bildirim tebliğinden bir hafta sonra 10.07.2019 tarihinde DERNEK tüzüğünde yer alan rekabetçi endişelere sebebiyet verebilecek kısımların değiştirilmesi ihlale yol açabilecek davranışların sona erdirilmesi bakımından olumlu bir adım olarak değerlendirilmektedir.
- (77) DERNEK tarafından yapılan bir diğer savunma, somut durumun cezai yaptırım gerektirmediği şeklindedir. Bu kapsamda; iç tesisat piyasasının gaz kaçağı ve kaza kaynaklı can güvenliği ve insan sağlığı riskleri barındırdığı, bu yönüyle EPDK'nın çıkarmış olduğu yönetmeliklerle piyasanın düzenlendiği, ilgili gaz dağıtım şirketlerinin iç tesisat firmaları üzerinde denetim yetkileri olduğu, ancak bunlara rağmen çok sayıda iç tesisat firmasının söz konusu risklere karşı duyarsız kaldığı, DERNEK'in temel amacının bu firmaların mesleki gelişimine yardımcı olmak ve doğalgaz iç tesisat piyasasına belirli kalite standartları getirmek olduğu, bu kapsamda DERNEK tarafından yapılan hiçbir çalışmanın resmîyete dökülerek ilan edilmediği ve bu hususların hiçbir şekilde DERNEK üyelerine karşı bir uyma yükümlüğü haline getirilerek uyulmaması

halinde yaptırım uygulanması yoluna gidilmediği, yapılan bu çalışmaların rekabet hukuku bakımından ihlal niteliğinde olabileceği ihtimalinin idrak edilmesi ile birlikte bu çalışmalara henüz bir ay gibi kısa bir süre içerisinde son verildiği, dolayısıyla bu çalışmaların herhangi bir şekilde uygulanmadığı, DERNEK hakkında açılan önaraştırma ile birlikte de Dernek Tüzüğünde yer alan ve rekabetçi endişeler yaratabilecek hükümlerin ivedilikle revize edilerek rekabet hukukuna uygun bir hale getirildiği belirtilmiştir.

- (78) Öncelikle belirtilmelidir ki soruşturmaya taraf teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin faaliyet gösterdiği sektörün başka bir idari otorite tarafından düzenleniyor olması bu sektörde faaliyet gösteren teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin 4054 sayılı Kanun'un ihlaline yol açabilecek nitelikteki davranışları nedeniyle Kurum tarafından soruşturulmasına engel teşkil etmemektedir. Regülasyona tabi sektörlerin rekabet hukukuna tabi olup olmadığı ve Kurulun bu alandaki yetki alanı birçok Kurul ve mahkeme kararının konusu olmuştur. Benzer tartışmaların yapıldığı yakın tarihli bir Kurul kararında¹¹ *“Danıştay kararlarından yola çıkılarak sektörel düzenleme olsa dahi davranışın rekabeti sınırlayıcı etkilerinin incelenmesinin Kurum'un görev alanına girdiği ve ihlal tespiti halinde yaptırım uygulamasının önünde bir engel olmadığı, salt başka bir kurumun teknik düzenleme alanına giren bir hususta Kurum'un soruşturma açıp açmama hususunda takdir yetkisinin bulunduğu”* ifade edilerek, Kurulun kendi görev alanına giren konularda, ilgili sektör regülasyona tabi olsa dahi, karar alabileceği ifade edilmiştir. Dolayısıyla soruşturma konusu fiil ve davranışların bir başka kamu kurumunun regülasyonuna tabi olması hususu, Kurulun Kanun'un kendisine yüklediği görevleri yerine getirmesine mani olmayacaktır.
- (79) Bu çerçevede soruşturma konusu “Doğalgaz İç Tesisat Proje ve Yapım Hizmetleri” pazarının güvenliğin sağlanması amacıyla verilen hizmet standartlarının EPDK tarafından sıkı düzenlemelere tabi olması, minimum fiyat tespitine yasal bir gerekçe oluşturmayacaktır. Bir başka ifade ile DERNEK tarafından mesleki gelişime, kalite ve hizmet standartlarının yükseltilmesine yönelik olarak kararlar alınabilecek olup bu karar ve eylemlerin ilgili yasal mevzuat ve düzenlemelerin yanı sıra 4054 sayılı Kanun'a da aykırılık teşkil etmemesi gerekmektedir. DERNEK tarafından üye teşebbüslerin minimum fiyatlarına yönelik alınan kararlar 4054 sayılı Kanun'un 4. Maddesi kapsamında bir ihlal teşkil etmektedir.
- (80) Öte yandan alınan kararların tam olarak uygulanmamış olması, kısa süre içerisinde sonlandırılmış olması, DERNEK tüzüğünde yer alan yasal mevzuata aykırılık teşkil edebilecek nitelikteki hükümlerin ivedilikle değiştirilmesi, teşebbüslerin, ürün ve hizmetler ile pazarın yapısı nedeniyle rekabetin yeniden sağlanmış olması ihlalin ağırlığının değerlendirilmesinde dikkate alınmıştır.
- (81) Son olarak, ihlal sonucuna ulaşılmasının benzer durumlara ilişkin yerleşik Rekabet Kurulu kararlarına aykırı olduğu savunması değerlendirilmiştir. DERNEK tarafından, Kurulun 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca önaraştırma süreci sonunda sonlandırmış olduğu bazı kararlara yer verilmiştir. Ayrıca soruşturma aşamasında Kurulun mezkur fıkrayı telaffuz etmeksizin soruşturma tarafına görüş gönderdiği Ege Bölgesi Sürücü Kursları Derneği kararına atıf yapılarak mevcut soruşturmanın da benzer hususları barındırmasından dolayı DERNEK'in de aynı hükümlere tabi olması gerektiği ifade edilmektedir.

¹¹ 01.10.2018 tarih ve 18-36/583-284 sayılı Kurul kararı.

- (82) 4054 sayılı Kanun'un 43-49. maddelerinde Kurulca açılan soruşturmalarda izlenecek usul ve buna ilişkin sürelerle yer verilmektedir. Bu kapsamda soruşturma kararı alınmış bir dosyaya ilişkin ilgili maddelerde yer verilen usulün izlenmesi gerekmektedir.
- (83) Diğer yandan savunmada yer verilen Ege Bölgesi Sürücü Kursları Derneği kararında¹², anılan derneğin her yıl sürücü kursları tarafından uygulanacak kurs ücretlerini belirlediği ve dernek amblemleri ücret ilanı bastırarak üye teşebbüslere gönderdiği iddiaları incelenmiştir. Yürütülen soruşturma sonucunda Kurul tarafından;

“ücret listelerinin belirlenip yayınlanmasına ilişkin olarak herhangi bir DERNEK kararına veya söz konusu kararın alınma sürecine ve sürücü kurslarının bu sürece katılımlarına ilişkin herhangi bir bilgi ve/veya belgeye ulaşılamamıştır.

Bunun yanı sıra sürücü kursları yetkililerinin beyanları, ilgili fiyat listelerinin piyasada uygulanmadığı ve sürücü kurslarının müşterileriyle serbest bir şekilde fiyat konusunda anlaşabildikleri yönündedir. Öte yandan bahsi geçen fiyat listelerinin uygulanmasını denetlemeye yönelik bir mekanizma da mevcut değildir.

Dolayısıyla elde edilen ve gazetelere birlikte verilen fiyat listesi ilanlarının tek başına, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında yasaklanmış olan rekabeti bozucu, engelleyici veya kısıtlayıcı nitelikte bir teşebbüs birliği kararı olarak nitelendirilemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır.”

değerlendirmeleri yapılmıştır.

- (84) Yukarıda alıntılanan bölümünden de anlaşılacağı üzere Ege Bölgesi Sürücü Kursları Derneği kararında, mevcut soruşturmadan farklı olarak, kurs ücretlerinin bir teşebbüs birliği kararı ile belirlendiğine dair herhangi bir bulguya ulaşılamadığından 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla bu iki dosyanın benzer doayalar olarak görülmesi yerinde değildir.

1.4.3.3. Ceza Yönetmeliği Kapsamında Değerlendirme

- (85) 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrasında;

“Bu Kanununun 4, 6 ve 7 nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir.”

hükmüne yer verilmiştir. Yine aynı maddenin son fıkrasında bu maddeye göre verilecek idari para cezalarının tespitine ilişkin hususların Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği düzenlenmiştir.

- (86) Ceza Yönetmeliği'nin 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde para cezası belirlenirken öncelikle temel para cezasının hesaplanacağı, ardından ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurların göz önünde bulundurulacağı belirtilmektedir. Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinde temel para cezası düzenlenmektedir. Buna göre temel para cezası hesaplanırken ihlalde bulunan teşebbüslerin yıllık gayri safi gelirlerinin karteller için % 2'si ile % 4'ü, diğer ihlaller için % 0,5'i ile % 3'ü arasında bir oran esas alınacaktır.
- (87) Mevcut dosya açısından değerlendirildiğinde, Kanun'un 4. maddesini ihlal eden DERNEK kararlarının “diğer ihlaller” kategorisinde olması nedeniyle, temel para

¹² 11.08.2014 tarih ve 14-27/555-238 sayılı Kurul kararı,

cezasının hesaplanmasında DERNEK'in Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin %0,5'i ile %3'ü arasında bir oranın esas alınması gerekmektedir.

- (88) Aynı maddenin ikinci fıkrasında, söz konusu oranın belirlenmesinde ilgili teşebbüslerin piyasadaki gücü, ihlal neticesinde gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususlarının dikkate alınması gerektiği ifade edilmektedir. Bu çerçevede DERNEK kararlarının alındığı dönemde piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin tamamına yakının DERNEK üyesi olmasının yanı sıra DERNEK kararlarının sadece Edremit Yeni Toki Konutlarında uygulanması, bununla birlikte üye bazı teşebbüslerin DERNEK kararlarında belirlenen fiyattan daha düşük fiyatlarla hizmet sunması, pazara girişlerin fazla olması sebebiyle kısa süre sonra pazarda rekabet ortamının tekrar oluşması, DERNEK tarafından mevzuata uyum kapsamında önaraştırmadan hemen sonra üyelere bilgilendirme ve gerekli tüzük değişikliklerinin yapılmış olması hususları da dikkate alınmıştır. Aktarılan hükümler dairesinde, temel para cezasına esas oran %2 olarak belirlenmiştir.
- (89) Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrasında ise ilk fıkraya göre belirlenen para cezası miktarının bir ila beş yıl arasında süren ihlallerde yarısı oranında, beş yıldan uzun süren ihlallerde ise bir katı oranında artırılacağı düzenlenmiştir. Ancak mevcut dosya bakımından DERNEK tarafından alınan kararlar 2018 yılı Mayıs-Haziran dönemine ilişkin olup uygulamanın da birkaç ay ile sınırlı kaldığı değerlendirilmektedir. Bu nedenle süre bakımından ilk fıkraya göre belirlenecek para cezası miktarında artırıma gidilmesine gerek bulunmamaktadır.
- (90) Ceza Yönetmeliğinin 6. ve 7. maddesi kapsamında temel para cezasını ağırlaştırıcı ve hafifletici hususlar düzenlenmektedir. Dosya kapsamında ağırlaştırıcı ve hafifletici unsur bulunmamaktadır.

J. SONUÇ

- (91) 20.06.2019 tarihli ve 19-22/339-M sayılı Kurul kararı uyarınca yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor'a ve Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı savunmalara, sözlü savunma toplantısında yapılan açıklamalara ve incelenen dosya kapsamına göre,
- 1) Van Doğalgaz ve Mekanik Tesisat Firmaları Mesleki Dayanışma Derneğinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine OYBİRLİĞİ ile,
 - 2) Bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" in 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ve ikinci fıkrası uyarınca 2019 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin takdiren, %2'si oranında olmak üzere,
 - Van Doğalgaz ve Mekanik Tesisat Firmaları Mesleki Dayanışma Derneğine (.....) TLidari para cezası verilmesine OYBİRLİĞİ ile,
- gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, karar verilmiştir.